

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 26. (86.) ÉVF. • 8. SZÁM • 2016. AUGUSZTUS • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Pontosan, szépen

• Az eget kémlelő tekintet kérdése: meddig süt még a nap? Vajon sikerül a rendet meg is forgatni, fel is takarni, haza is vinni a fogattal? Az egyenletes, határozott mozdulatok mögött, a gereblye nyele körül kergetődző kék pillangók rajzásában az elődök veritékes homloka, erős karja sejlik fel. Ők is ugyanígy, ugyanezt tették.

Gondos gereblyélés, magasra lendített villatenyerek, hozzáértés, közös munka, kitartás, egy akarat, a cél szem előtt tartása.

Az élet, a mi személyes életünk is így alakul – érik, kerekedik, szépül a tervekkel, a megvalósításokkal, a segítség adásával és elfogadásával.

Egyre gyakrabban látni mezeinken körbálát, a kazlak lassan buglyává zsugorodnak, a kézi erő helyére a kaszálógép, a rendfelszedő, a bálázó lép. De a széna hazakerül, a nap süt, az élet, az életünk kerekedik, érik.

Tegyünk róla, hogy szépüljön, hogy megtaláljuk egymás tekintetét a nyári rendezvényeinken!

A tartalomból:

Ordasi tűz, őzike-csillag

4

In memoriam Ferenczy

6

Kolozsváron ülésezett
a Magyar Unitárius Egyház
Főtanácsa

8

Hiszem és vallom

10

„Boldogok a békességre
igyekezők...”

12

„Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik.” (Zsolt 37,5)

Olvasóink figyelmébe!

**SZEJKEFÜRDŐI
UNITÁRIUS TALÁLKOZÓ**
A VALLÁSSZABADSÁG KIHIRDETÉSÉNEK 448. ÉVÉBEN
"A szeretet a világ élető lelke"
Dávid Ferenc

2016. AUGUSZTUS 13., 11 ÓRA
SZÉKELYUDVARHELY - SZEJKEFÜRDŐ

SZERETTEL VÁRUNK A 2016. AUGUSZTUS 13.-ÁN 11 ÓRÁTÓL
KEZDŐDŐ ÚRVA CSORA OSZTÁSSAL EGYBEKÖTÖTT ISTENTISZTELETRE

20.

**SZÍNHÁTSZÓ
TALÁLKOZÓ
SZENTGERICE,
AUGUSZTUS 1-4.**

Dr. Erdő János
egykori püspök em-
lékére szervez ün-
nepélyt a Magyar
Unitárius Egyház
Főhatósága július
27-én, Kolozsváron.

IV. TORDAI-HASADÉKI UNITÁRIUS TALÁLKOZÓ a kolozs-tordai egyházkör rendezvénye

Augusztus 20-án kerül sor a **IV. Tordai-hasadéki Unitárius Találkozóra**. A program 9 óra-
kor kezdődik a Tordai-hasadék
Magyarpeterd felőli bejáratánál
elhelyezkedő kempingterületen.

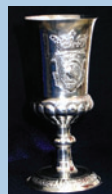
A szabadtéri istentisztelet
után előadásokra és beszélgeté-
sekre kerül sor, megtekinthetők
az egyházkör gyülekezeteinek
bemutakozó sátrai, színpadi fel-
lépések, gyermekprogramok, fő-
zőverseny, túrák, sporttevékeny-
ségek várják az érdeklődőket.

<http://tordaihasadekitalalkozo.blogspot.ro/>

Gyülekezetek számára úrvacsorai
kelyhek, keresztelőpoharak, ke-
nyérosztó tálak, illetve kancsók
készítését (finomezüstből vagy a
megrendelő által rendelkezésre

bocsátott anyagból), javítását és
tisztítását vállalom. Emellett ónból
készült egyházi tárgyak restaurá-
lásával is foglalkozom. Érdeklődni
a 0264/433-241-es, 0765/128-601-

es, illetve a (0036)20/
3168-217-es magyaror-
szági telefonszámon lehet.
IMREI IMRE
ötösmester (Kolozsvár)

A hit biztonsága

**SZILÁGYI
SZILAMÉR**

Folytatjuk rovatunkat, amelyben egyházközségeink vallásánárait szólaltatjuk meg. Ők azok, akik a család, a lelkész mellett nevelik, tanítják gyermekeinket unitárius értékeinkre.

Jó lenne, ha nem ragszkodnánk annyira dolgainkhoz, ideje lenne bekapcsolódnunk abba a világba, azok közé, akik ezt tudják – amijük van, azt használják, ápolják, és továbbadják, hogy majd más is továbbadhassa.

Júniusban tartottam az utolsó vallásórát. Emlékszem a szőke hajú kislány mosolyára, emlékszem jól a mellette ülő jóvágású, barna hajú fiúcskára is, aki sokszor könnyes szemmel várt, amikor mentem vallásórát tartani. Emlékszem arra, amikor figyeltek. Úgy hiszem, ilyenkor talán ellestek valamit, ami jó, amit én is mástól kaptam. De pontosan tudom azt is, hogy mikor voltak fáradtak, mikor érezték magukat kevesebbnek egy minősítés, egy jegy miatt. Együtt éltük át. Ők otthonról jöttek, és foglalták el helyeiket a katedra egyik oldalán, én meg valahol az első padsor és a katedra között. Mert én most valahol itt állok vagy ülök. Hogy kerültem ide? Kaptam! Kaptam a sepsiszentgyörgyi Székely Mikótól, a Református Kollégiumtól, később a Babeş–Bolyai Tudományegyetemtől, majd a Protestáns Teológiai Intézettől és újra a BBTE Vallásánárképző tanszékétől. A rossz jegyek és az elhalasztott vagy nem sikerült vizsgák mellett voltak jó jegyeim is, s ami sokkal több: voltak nevelőim. Vanak, akik ma is bíznak bennem, s az emberekben is, mert tudják, hogy minden, ami van, azt Istentől kapták, s tovább akarják adni. Mert amit megtartunk, az felgyűl, legyen jó vagy rossz, s nehéz lesz tőle az ember lelke és élete. Nem tudom, hogy kerültem át ilyen hirtelen az iskolapad egyik oldaláról a

másikra, ami biztos, hogy töreksem a diákkal szemben ülni, egy magasságban elhelyezkedni vele. Mert ezt így kaptam, és így is tanultam. A lélek az, ami elviszi az embert a tanári pálya felé. A lélek, amelyet Isten adott, s rábízott a

hogy mekkora egy tanárnak a belefektetett ideje, energiája, és mit kap azért cserébe, mind megérne egy-egy kitérőt. Ennek az ellentéte a betonbiztos, sziklaszilárd terep, ahol a tanár a diákkal együtt, egy ritmusban halad, mennek egymás

„Mert ki tesz téged különbbé? Mid van, amit nem kaptál?” (1Kor 4,7)

szárba szökkenés pillanatától két s amellet még sok más emberre. Elmesélhetném, hogy szinte két éve helyettesítő vallásánár vagyok, hogy Kolozsváron tanítok két iskolában, hogy a tananyagot próbálom a gyermekek ízlése szerint alakítani, vigyázva arra, hogy ehető legyen, de ne főzzem ki a vitamint is belőle, hogy volt már olyan, hogy elmaradt a vallásóra, mert a tanár úgy gondolta, hogy kell egy lyukasóra is. Elmesélhetném azt is, hogy mennyit készül egy még egyetemista helyettesítő vallásánár egy órára, egy évre, hogy létezik óravázlat és lecketerv, hogy azokat mennyit kell faragni. De ez még nem vallásóra, és csak egy szelete lenne a vallásoktatásnak, ami szerintem semmi esetre sem hitoktatás.

Jó ideje a gyermeknek igazolást kell vinni az iskolába, hogy milyen felekezeti, hogy szülei beleegyeznek-e abba, hogy gyermekük vallásórára járjon. Hogy az intézmény mennyire megnehezíti egyes esetekben a vallásoktatást, hogy néha alig van terem az iskolában, ahol meg lehetne tartani egy unitárius vallásórát, hogy hányszor vizsgálnak felül és alul egy tanárt,

mellett, és fedezik fel a világot, ahol a fizetség a tudás, az értelem, ami a szemben csillog, és amit nem tud tükrözni a jegy sem, sok esetben. Van ilyen, néha velem is előfordul, hogy megértik, hogy tudják, hogy mit miért teszek. A lényeg a vallásoktatásban szerintem az, hogy a gyermek a vallásától, felekezetétől függetlenül olyan biztonságot kapjon, amely által megért, megsejt valamit Istentől, a gondviselésről. Tudja meg, hogy mindenkor szükség van a szeretetre, s hogy segíteni kell a másikon. A vallásórák nagy része, amelyet idén tartottam, beszélgetéssel kezdődtek: „Hogy érzed magad a teremtett világban?” Folytatódottak boldog mederben, de volt, hogy sírtunk is együtt. Az a fiúcska, akit említettem, néha sírva jött vallásórára. Megkaptuk a közös hangot, s amikor vége lett az órának, már nem sírt, azt mondta, hogy boldog, igyekszik, s megpróbálja időben elkészíteni a házi feladatot.

A vallásánításban megtapasztaltam, hogy sokszor nekünk, felnőtteknek sincs kész a házi, de tudom, hogy egy-egy alkalommal legalább jó könyvekből igyekeztünk olvasni, tanulni.

Ordasi tűz, őzike-csillag

SZÁSZ FERENC

• Ezelőtt kilenc évvel, az Erdő János-émlékkönyv kolozsvári bemutatóján (*Isten és ember szolgálatában*, Kolozsvár, 2007) néhányunkat a kötet szerzői közül néhai Szabó Árpád püspök úr kiültetett az egybegyűltek elé, hogy az élő szó közvetlenségével is valljunk egykori tanárunkról, főjegyzőnkől és püspökünkől, Erdő Jánosról.

Már akkor is lehetetlennek láttam ennek a feladatnak a teljesítését, de az a két verssor, amelyet most idézek, már akkor is bennem zsongott, bár nem osztottam meg a hallgatósággal.

Ki volt, ki számomra Erdő János? Elegendő lehet-e két verssor személyisége lényegének megragadásához, kifejezéséhez? Nem tudom ma sem, de azért idézem Nagy László *Versben bujdosó* című költeményének néhány sorát: „szemed, a szemed is tünező, / levelek rése ahogy tágul, / ahogy szűkül, de mindig másutt, / szüntelen célzó, de célozhatatlan, / kintről ordasi tűz s fegyelem, / belül piros őzike-csillag” –

A bevezető idézet-sorok arról vallanak, hogy az élő vagy épp elhunyt ember megragadása egyaránt lehetetlen: személyes szubjektívizmusunkon túl az idő, a megszépítő emlékezés vagy épp elfelejtés egyaránt megteszi a magáét. És arról is szól a két utolsó, kiemelt sor, hogy a megidézett és emlékező kettősségén túl minden emberben van valamely eleve adott kettősség, ami személyiségünk egyensúlyaként annak belső titka felé vezet minket.

Ez volna a személy, a személyiség belső dialektikája, meghasonlottsága vagy éppen a jellem felülkerekedése az egyéniségen? Nem tudom. „Ordas” és „őz” – írja Nagy László. „S szívében egyszerre elidőz / a tigris és a szelíd őz” – írta öelötte József Attila. Szívünkben időzők ők, s ebbe már minden bele-magyarázható: identitás is, időle-

gesség is, akár pusztán az alliteráció, a nyelvi játékoság kapcsán is.

1976 nyarán felvételiztem a Teológiára, s a terembe lépés előtti utolsó „jótanács” így hangzott: „Vigyázz a vén gestapósra”. Nyilván, végig ránéztem felelet közben, s ő mozdulatlanul ült a vizsgáztató asztalnál, rezzenetlen arccal. Emberi, férfiúi arányosság, szépség, elegancia, szigorúság, önfegyelem sugárzott tekintetéből, testtartásából, öltözékéről, egész habitusából.

Néhány nap múlva, még a felvételi idején, a piros őzike-csillagot felismertem benne: ahogyan mozdult, ahogyan tekintetét a szemüveg mögül rámszegezte, megéreztem azt a jó embert benne, aki a látszat ellenére mindig kész adni, szeretni. Ha volt benne félszesség, abból eredt, hogy a feléje áradó szeretetet nehezen fogadta, bár nagyon szomjazhatta.

A lényeg: negyven év alatt egyetlen embernek sem hittem el, hogy a jézusi evangélium nem mese, nem дума, nem önámítás és áltatás, hanem megélhető valóság – egyedül neki.

Egyszóval: egész életemre kiszolgáltattam magam Erdő Jánosnak; nem szerettem volna csalódást okozni neki, sokkal inkább bizonyítani, s egyházi szolgálatom megha-

tározó percei azok voltak, amikor egyre atyaiabb, barátiabb módon és hangnemben viszonyult és szólt hozzám. Valahogy ez ma sincs másként. Édesanyámról szinte egyáltalán nem álmodom, Szabó Dezső egykori principálisomról és Erdő Jánosról majdnem minden éjjel.

E megemlékezés kapcsán sem heroizálni, sem mítoszt rombolni nem szeretnék. Nehezen is szántam rá magam e vallomásra. Erdő Jánosra emlékezve mégis fontos kiemelnünk a személyiség jelentőségét az egyházi szolgálat folyamatosságában. A személyiség egyedisége, különlegessége, mássága talán a legfontosabb titka létezésünknek. Az egyháztörténészek majd elvégzik dolgukat, értékelnek, rangsorolnak; az emlékezőnek elegendő az, ha továbbra is egyszerűen szereti azt, aki egy lépéssel közelebb vezette Istenhez.

Nem tudom ma sem, mennyiben jutott a kívülálló és megfigyelő szerepe Erdő Jánosnak egyházunk életében. Az kétségtelen, hogy mindvégig a munka sűrűjében forgolódtam, de ugyanakkor bizonyos mértékben távolságtartó is maradt. Nem tudom, hogyan békült meg benne az ordasi tűz és fegyelem és a piros őzike-csillag. Ritka pillanataiban megnyílt, ilyenkor ismerhettük meg a mosolygó, derűs Erdő Jánost, bár akkor is mindvégig udvariasan odafigyelt ránk, amikor ez a derű nem jellemezte. Nem tűrte a fegyelmetlenséget, a bizalmaskodást, a léhaságot. Egy biztos: mindenkin segített, aki hozzá fordult, még akkor is, ha erre csak utólag ébredtünk rá.

Félelmeit és kétségeit akkor nem ismertem, inkább sejtettem. Ordas időkben éltünk, a piros őzike-csillagot mégsem tűzhették szívünkre kokárdának.

Sokan kedvelték, sokan és sokszor tartottunk is tőle. Mégis, mindig úgy éreztem annak idején s az

elmúlt húsz évben is, hogy voltak, akik nem csak tisztelték, de szereték is a szeretetnek azzal az érettségével, amelynek igényét ő ébresztette fel bennünk, s amelynek útját ő tárta fel előttünk.

Húsz évvel ezelőtt, a Szabó Dezső temetésén arra figyelmeztett, hogy ne álljunk a tűző napra:

a tiszteletadás – még ha végső is –, nem ilyen formaságokon múlik. Nem fogadtunk szót neki, s ezt is megértő mosollyal nyugtázta. Azután már csak arra nyílt alkalom, hogy átadjam neki a *Gesta unitariorum* gépiratát. Véleményét magával vitte odaát. Soha többé nem találkoztunk.

A nemzedékek váltakozásában az emlékező tiszte, hogy dilemmával megbéküljön, paradoxonait feloldja. Erdő Jánosról vallani ezért nehéz, vele álmodni azonban üdvözítő. Fényképét kezembe véve, az ikonon túl, ma is ott érzékelem az embert: az ordasi tűzön és fegyemen átsüt a piros őzike-csillag.

Rendtartó székely?

Ez már nem az a rendtartó székely falu – állapította meg a minap egyik lelkész barátom. Szárazon kopogtak szavai, és azóta is kísérek. Nem először hallottam ugyan ezt a megállapítást, de mindannyiszor elgondolkodtatott, és kedvem lett volna vitába szállni, árnyalni a súlyosnak ható kijelentést.

Merthogy már rég nem segítene önzetlenül egymásnak az emberek. Az anyagiak utáni hajsza rég kiölte a kalákázás székely hagyományát, s már az sem szokás, hogy a mezőn az egymás mellett szénát csinálók az eső közeledtével kiséricsék a szomszédos földön kapkodó falustársat. Főleg, amióta többen gépesített mezőgazdálkodást folytatnak.

Merthogy már rég nem járnak össze az emberek, városon se, de falun se. Ott a mindentudó televízió, a számtalan csatorna, s már a falusi gyermekeknek is érintésnyire van a világháló, a közösségi oldalak, melyekbe bele lehet feledkezni, melyekkel el lehet vágyódni, s nem kell szomszédokkal, rokonokkal megosztani jót-rosszat.

Merthogy meglazult, eltűnt a közösség összefogó ereje, nem tudnak gátat vetni a lopásoknak, betöréseknek, nem tudja kizárni tagjai közül azokat, akik az íratlan szabályok ellen vétene. Az idős és egyedül élő emberek magukra maradtak, a problémákat sem saját maguktól, hanem a megyére, az államra, az unióra várva akarják megoldani.

Merthogy bár a saját tulajdon még mindig szent és sérthetetlen,

a közösséggel már nem törődnek. Ami az egyházé, az iskoláé, a szövetkezeté, az államé, az továbbra is azok dolga, akik abból élnek, másokat nem érdeklí azok sorsa.

Merthogy nincs tisztelet a miniket körülvevő, kiszolgáló természet iránt, s mert lelkiismereti problémák nélkül szemtelünk a vízpartra, az erdő szélére, s nem érdekel senkit, ha burjánok lepték el a temetőt, a köztereket, az utak szélét, és a helyi bolt környékén két napig fújja a szél a fagyaltos papírokat, mígnem bekerülnek a sánca, hogy vigye a legközelebbi nagy víz...

Van baj elég, ugye? És mégis. Ha csak ezeket látjuk, se kiutat, se fejlődést, se értelmet nem adnak a hétköznapiak. Az ellenpéldák léteznek, s bár ezt tartjuk természetesnek, talán nem árt felnagyítani, hogy ezekből nyerjünk erőt, és biztasunk másokat. Igen, tudom, a kommunizmus évei sok mindent szétziláltak, de közben újabb nemzedék vált felnőtté, aki más életet akar.

Azért mégiscsak segítenek egymásnak az emberek. Kalákában épültek, szépültek közösségi épületek az elmúlt években, s az sem ritka, hogy rokonok, barátok gyűlnek össze egy-egy ház udvarán, ha cserepeket forgatnak, építenek, hozzátoldanak, fát vágnak, kenyeret, tésztákat sütnek, és így tovább.

Azért mégiscsak átugranak egymáshoz délelőtt vagy napközben a szomszédok – nyilván, első sorban a nők! – egy-egy kávéra. Ez újabb hagyomány, de aki műveli, tudja, hogy a kávé csak apropó, a lényeg a hétköznapi hírei, kis történetek, a „mit csinálsz ma” megosztása, aztán felfrissült lélek-

kel lehet folytatni a napi teendőket. A férfiaknak ott a helyi bolt vagy kocsmá, ahol hasonló hatású beszélgetésekre kerül sor.

Azért mégiscsak van egy – bár legtöbbször elfojtott, de mégiscsak jelenlevő – erő, és megbeszéljük egymással az emberek, hogy mit kellene tenni. Nem egyszer sikerül is egy-egy régi ügyet pontra tenni – azoktól, akikről a faluközösség egyértelmű szabályokat vár el. E helyen talán jobb is erről csak ennyit írni.

Azért mégiscsak vannak szép példák, hogy ugyanabból a helyi erőből születtek szép eredmények – akár közösségi programokra, akár épületek felújítására vagy kisebb megvalósításokra gondolkunk. Nyári táborok a helyi gyermekeknek, új edénykészlet a közösség használatára, egy kis játszótér, kézzelfestett utcanevtáblák, újrafestett óvodai és iskolai termek, új borítók a templomi énekeskönyveknek és így tovább.

Azért mégiscsak összegyűlnek legelőt és temetőt takarítani az emberek, s bár a vasárnap reggeli utcaseprés már a múlté, az igyekezet még megvan, hogy tisztán tartsák a ház elejét. Ha lassan is, de változik a szemlélet a szemégyűjtés terén, főleg, amikor azzal szembesül a szülő, hogy gyermeke a Föld napja körül az általa eldobott szemetet szedi össze egy iskolai program keretében.

Új és a régi rendből felújítható saját szabályok még kellene és elkelnek sok helyen, de az alap megvan: a rendtartó székely falu alapja. A többi a mai felnőtt nemzedéken múlik.

SÁNDOR KRISZTINA

150 éve született Ferenczy Géza (1866–1953) főgondnok

In memoriam Ferenczy

KISGYÖRGY ZOLTÁN

• Ennyi év távlatából sem könnyű élő emlékét idézni a jeles erdővidéki közéleti személyiségnek, az Unitárius Egyház egykori főgondnokának, az erdővidéki jogásznak és lapszerkesztőnek. Ilyenkor a helytörténeti mazzsolákból kell összerakni az emlékezet mozaikját, különösen a lelkészcsaládokét, akiknek tagjai a Székelyföld legkülönbözőbb sarkaiban végezték szolgálatukat. A Ferenczyek általában árkosi előnevet használtak, az anyakönyvek alapján nem igazán tősgyökeres árkosi családként. Ferenczy Géza, aki az emlékezés tárgyát képezi, ebben kivétel volt, hiszen élete nagy részét Nagyajtán élte le.

Édesapja, Árkosi Ferenczy Lajos (1837–1922) unitárius papi családból származott. Maga is papi pályára készült. Mint papnövendék a kolozsvári leányiskola tanítója és a kolozsvári egyházközség segédkantora lett. Kriza János figyelme az éneket és zenét buzgóan művelő ifjú felé irányult. Kinevezte Felsőrákosra tanítónak és énekvezérnek Sárdi Sámuel helyébe, kit Kolozsvárra helyezett. Nagypja Árkosi Ferenczy József unitárius lelkész volt. Az unoka Ferenczy Géza így tehát az akkoron Udvarhely megyei Felsőrákoson született, onnan ment a székelykeresztúri gimnáziumba. A Kolozsvári Unitárius Főgimnáziumban tanult, azután Kolozsvárt egyetemet és kereskedelmi akadémiát végzett, ügyvédi vizsgát tett Marosvásárhelyen 1894-ben, és Nagyajtán nyitott ügyvédi irodát.

Felesége, Kardos Mariska (1876–1899), helyben élő család hajadona volt. A családi hagyomány szerint szülésben halt meg kisgyerekével együtt. Egy sírban nyugszanak a nagyajtai temetőben. (Lásd Luka Zsuzsánna: *A Daniel-féle gyászlap-gyűjtemény vizsgálata*. A gyászlapgyűjtemény a székelykeresztúri Molnár István Múzeumban levő Daniel-féle gyászlap-

gyűjteményben található.) Ferenczy Géza a Magyar Kúria ügyvédi tanácsának volt bírása, 1905–1910 között képviselő, az igazságügyi bizottság előadója a magyar parlamentben, 1926–27 között a román szenátus tagja. 1920 után a Magyar Párt elnöki tanácsának volt a tagja és az unitárius egyház főgondnoka. Irodalmi tevékenységet is folytatott, a Baróton megjelenő Erdővidék című lap főszerkesztője volt (1903–1906). Jogi, társadalmi, egyházi témájú tanulmányokat írt, alapítója volt az Unitárius Irodalmi Társaságnak, 1924–28 között a Keresztény Magvető szerkesztője. Katonai önkéntesi éveit után tartalékos tiszti rangot nyert.

A közügyekben és a társadalmi életben mindenkor élénk szerepet vállalt. Tagja volt Háromszék megye törvényhatóságának, az Unitárius Egyház Főtanácsának, elnöke a nagyajtai függetlenségi pártnak, a nagyajtai Úri Kaszinónak és olvasó-egyletnek, jogtanácsosa az erdővidéki, bölöni takarékpénztáraknak és az unitárius egyházkerületnek. A marosvásárhelyi ügyvédi kamara előterjesztésére a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem arany doktori diplomát adományozott számára. 1943. augusztus 22-én Sepsiszentgyörgyön a vármegyeház dísztermében bensőséges ünnepélyt rendeztek tiszteletére. Beszédet mondott: dr. Gelei József unitárius főgondnok, dr. Kovács Lajos teológiai tanár, dr. Fekete Sándor sepsiszentgyörgyi orvos és szanatóriumtulajdonos, akoron köri felügyelő gondnok.

Ferenczy Gézát gyerekekkel nem áldotta meg a Fennvaló, de gondoskodott anyagi javokról, hogy amíg él, legyen, amit aprítani a tejeskávéba: tetemes erdő- és földbirtokot szerzett, szép bennvalót építtet Nagyajtán. Ebben működött a családorvosi ren-

Az egykori Ferenczy-ház – Bihari Edömér felvétele

Ferenczy és neje sírja – Pásztorné László Csilla felvétele

delő, ami tűzvész áldozata lett. Újraépítése most van a helyi önkormányzat tervében. Miként azt Fekete Levente nagyjtai lelkész elmondta, az új épületet az egykori főgondnok tiszteletére emléktáblával fogják megjelölni.

Ferenczy Géza gondolt arra is, hogy szénbányát nyisson a középajtai Kakas-patakban, hogy munkahelyet teremthessen a környék aktív férfiai számára. Tervezetet készített még a román betörés előtt egy olyan keskeny nyomtávú iparvasútra, ami bányáját összeköthesse az Olton túl fekvő Apáca községnek a Magyar Keleti Vasúton fekvő állomásával. A pliocén kori rétegben két 2-3 m vastag széntelep tárta fel. 1914–1921 között összesen 700 tonna lignitet fejtettek. A szén fűtőértékét 12 180 kJ/kg-ban állapították meg (1913). 1921-ben

300 000 tonna szénkészletet körvonalaztak. Azt a tervet, hogy a szenet iparvasúton a Magyar Keleti Vasút hálózata mentén fekvő Apáca vasútállomására szállítsák, az időközben kitört első világháború meghiúsította. 1945 után újra megnyitották a bányát. A szenet a helyben működő középajtai malom hasznosította. Ipartörténeti adatok szerint a Kakas-pataki bánya száraz lignitje után a mindenkor vasúti társaságok is érdeklődtek, hosszú időn keresztül köpecsi szénrel működtek az említett vonalon közlekedő gőzmozdonyok. Főgondnokunk széleskörű módon támogatta a vidék művelődési mozgalmait, szociális segélyekben részesítette az erdővidéki magyarságot. Ezt a nemes karitatív és gazdasági tevékenységet halálra ítélte a második világháború után egyre erősödő kommunista diktatúra. Ferenczy Géza kuláklístára került, osztályellenségnek nyilvánították, nem csak vagyonától fosztották meg, hanem lakásától is, amit 1952-ben „kórház építése céljából” lefoglaltak!

„Egyedül viszem és viselem a háztartás gondjait, ebédre Anyósodhoz járok. Nyugdíjam folyósítása ége-

Vitéz Ferenczy Géza – Kató József műterme, Kolozsvár

tő szükségletté válik. Magam fenntartása napról napra nehezedik, forrásaim kiapadnak, jövőm mind kilátástalanabb. (...) Nyugdíj nélkül képtelen vagyok magamat fenntartani” – írta Lőrinczi Istvánnak 1952. július 2-án keltezett levelében. Halála előtt egy évvel, nyugdíj nélkül, unokaöccséhez, Lőrinczi László (1898–1981) ürmösi unitárius lelkészhez kellett költöznie.

Gondjai közben ott érte a halál. Ott könyvelték be a halált, de holttestét Nagyajtán helyezték örök nyugalomra, hamarabb elhunyt feleségével közös sírba. A halotti gyászistentiszteleten Szabó Dezső nagyjtai lelkész végzett szolgálatot, jelen volt dr. Kiss Elek püspök és Benczédi Domokos bölöni lelkész. Nagyjtai síremlékét testvéreinek, Ferenczy Matildnak a leszármazottai, a Lőrinczi család utódai és a nagyjtai unitárius egyházközség konfirmandusai gondozzák.

Ferenczy Géza személyét tehát nem felejtette el Nagyajta, neve számtalanszor előfordul a falutörténetben mint a leghasznosabb rendezvények résztvevője és támogatója. A Baróton megjelenő Erdővidék hetilap szerkesztőjének emlékére megalakították a Ferenczy Géza Egyesületet, ennek anyagi alapjaiból támogatták a 2013-ban újrainduló Erdővidéki Hírlapot.

A szerző köszönetet mond a Sepsiszentgyörgyön élő Pásztorné László Csillának, Ferenczy főgondnok testvére unokájának (felvételünkön) és a nagyjtai Fekete Levente lelkésznek a családi adatok gyűjtésénél nyújtott segítségükért.

Kolozsváron ülésezett a Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa

• A Magyar Unitárius Egyház legfőbb döntéshozó és felügyelő hatósága, a Főtanács július 1-jén Kolozsváron ülésezett. Az összesen 119 tagú, világi és lelkészi képviselőkkel álló Főtanács ülése pénteken 10 órakor a kolozsvári belvárosi unitárius templomban istentisztelettel kezdődött, amelyen Demeter Sándor Lóránd székelyderzsi lelkész mondott imát és egyházi beszédet.

Az istentisztelet után a Főtanács a János Zsigmond Unitárius Kollégium Felvinczi György dísztermében kezdte meg a tényleges gyűlésezést. A határozatképesség megállapítása és a tárgysorozat elfogadása után sor került a tisztségüket, illetve hivatalukat újonnan átvett személyek ünnepélyes eskütételére. Ezután a Főtanács megemlékezett a közelmúltban elhunytokról, majd tiszteletbeli címek odaítéléséről döntött. Következő tárgyként a Főtanács nyilatkozat elfogadásával emlékezett meg az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára, valamint a kommunista diktatúrák unitárius egyházi áldozatairól.

A főtanácsai ülés keretében időközi választásra került sor az Egyházi Képviselő Tanács testületében megüresedett két hely betöltése céljából. Az egyházszervezeti határozathozatal rendjén a Főtanács tudomásul vette az egyházi alaptörvény romániai államigazgatási elismerését, jóváhagyta a Böződkörspataki Unitárius Egyházközség kérését nevének megváltoztatására (Körspataki Unitárius Egyházközség), és elfogadta a Nyárádszentlászlói Unitárius Egyházközség és a Nyomáti Unitárius Egyházközség egyházszervezeti jellegének módosítását társegyházközséggé.

Az ülés gerincét az elmúlt év egyházkormányzati munkáját összegző jelentések értékelése képezte. Így szerre napirendre kerültek a következő jelentések: főtisztségviselők (püspök, főgondnokok, főjegyző, közügyigazgató, püspöki helynök) jelentése, a Főhatósági Hivatal és Püspöki Hivatal jelentése, az Egyház tanintézeteinek (Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara, kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium) jelentése, valamint a Nyugdíjintézet és az egyháztársadalmi szervezetek (Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége, Unitárius Nők Országos Szövetsége, Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, Gondviselés Segélyszervezet) tevékenységi beszámolóit. A Főtanács a felsorolt jelentésekben foglaltakat az előterjesztések és a Főtanács Bizottság szakvéleménye alapján megvitatta, majd egyenként elfogadta.

Ünnepi gála keretében a Főtanács elismerő oklevélben részesítette és méltatta a kiemelkedő egyház-

szolgálati teljesítményeket az egyház alapvető működési szakterületein.

A hitélet és misszió területén a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör elöljáróinak és munkatársaiknak a hitélet és misszió területén megvalósított kiemelkedő egyházzolgálati teljesítményét; a Pestszentlőrinci Unitárius Egyházközségnek, mindenkorai lelkészeinek, világi elöljáróinak és gyülekezeti tagjainak az egyházközség megalapítása óta kifejtett egyházzolgálatát és helytállását; Farkas Dénes nyugalmazott lelkésznek a napi 3 perces írásai által kifejtett missziói munkáját.

A szeretetszolgálat területén az Unitárius Nők Országos Szövetsége mindenkorai vezetőinek és szolgáló lelkületű tagjainak az egyházközségekben és más egyházi szinteken kifejtett szeretetszolgálati tevékenységét; Bartha Márta tiszteletes asszonynak és munkatársainak a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatási programsorozatának eredményes megszervezését.

Az egyházi közigazgatás területén a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközségnek és Koppándi Benczédi Zoltán lelkésznek a szórványban kifejtett egyházzolgálatát és helytállását; a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközség temesvári gyülekezetének és Szász Enikő gondnoknak a szórványban kifejtett egyházzolgálatát és helytállását; Béres-Muszka Ibolya gyűjteményi vezetőnek a Magyarországi Unitárius Egyházkerület Könyvtára és Levéltára keretében kifejtett egyházzolgálatát.

Az egyházi gazdálkodás és pénzügyvitel területén Táncczos Ildikó könyvelőnek a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség pénzügyvitel területén megvalósított kiemelkedő egyházzolgálati teljesítményét; Pál Emília Emőke könyvelőnek a Vargyasi Unitárius

Demeter Zoltán felvétele

Egyházközség pénzügyvitele területén megvalósított kiemelkedő egyházzolgálati teljesítményét; Demeter Sándor Loránd lelkésznek és Orbán Árpád keblitanácsosnak a székelyderzsi unitárius vártemplom falképeinek restaurálását, a múzeumi kiállítás létrehozását és mindezek külmisziói jelentőségét.

Gyerő Dávid főjegyző a következő személyektől vette be a szolgálati esküt: a Nyugdíjintézet 2014. december 5-én választott tisztségviselőjeként Nagy Lászlótól, a Nyugdíjintézet Tanácsának, illetve Ellenőrző Bizottságának 2014. december 5-én és 2015. július 3-án választott tagjaiként Farkas Dénestől, Kiss Gergelytől, Józsa István Lajostól és Benczédi Ágnestől, illetve Szentgyörgyi Sándortól. (Nem tudtak jelen lenni: id. Szombatfalvi József, Vass Mózes, Ács Beáta.) Esküt tettek az egyházkörök főtanácsi képviselői közül: Sztranyiczki Szilárd, Jenei László Csaba, az Egyházi Képviselő Tanács testületének közvetlenül választott tagjaként Rácz Norbert, illetve a 2015. július 13-án tartott énekvezér-képesítő vizsga eredményeként énekvezéri oklevelet szerzett személyek, Csegezi Ildikó, Imre Elvira, László Attila és Simándi Teri.

A Főtanács köszöntötte a nemrégiben nyugdíjba vonult egyházi alkalmazottakat (id. Szombatfalvi József, Máthé Sándor, Kotecz József, Kedei Mózes, Máthé Szendike, Kornis Ibolya, Sóos Dénes), a jelen levő Andorkó Ferenc vargyasi ny. lelkészt, a kerek évfordulót ünneplő egyházi személyeket, valamint a pályakezdő lelkészeket (Tőkés-Bencze Zsuzsanna gyergyószentmiklósi és Gyerő Attila felsőrákosi lelkészek), új alkalmazottakat (Vagyas Attila a Főhatósági Hivatalnál, Andorkó Júlia Eszter szerkesztő). Szintén a gálán került sor az egyházi beszédpályázat eredményhirdetésére: I. díj – Jakabházi Béla Botond, II. díj – Székely Kinga Réka, III. díj – Szabó Előd és Rüszt-Fogarasi Tibor.

Tiszteletbeli címekben részesültek: Árkosi Károly, Gadó Árpád, Sigmond Júlia, Fikker Levente, Vernes Ida, Hunyadi György Zoltán keblitanácsosok, Izsák István pénztáros, Kovács Mózes, Jakab P. Sándor gondnokok.

A főtanácsi vacsora keretében a Berde-serleggel tartott hagyományos pohárköszöntőt ez alkalommal Orbán Árpád főtanácsi képviselő, a Civitas Alapítvány székelyudvarhelyi regionális igazgatója mondta.

Nyilatkozat a kommunista diktatúrák unitárius egyházi áldozatairól az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából

A Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa Isten iránti hálával tekint vissza az 1956. évi magyar forradalomra és szabadságharcra.

Miközben kegyelettel emlékezünk az áldozatokra és fejet hajtunk a világraszóló események hősei előtt, elismeréssel gondolunk azokra is, akik Magyarország határain kívül vállaltak szolidaritást a forradalmárokkal és szabadságharcosokkal. Köztük tartunk nyilván tizennyolc erdélyi unitárius lelkészt, teológiai tanárt és lelkésznevendéket, valamint több olyan unitárius egyháztagot, akik a hatvan évvel ezelőtti magyar forradalmat és szabadságharcot követő években politikai fogságot szenvedtek. Több mint félévszázados távlatból is együttérzéssel gondolunk börtönbeli szenvedéseikre, a későbbi meghurcoltatásukra, valamint a megtorlásokkal sújtott hozzátartozóikra.

Meggyőződésünk, hogy áldozatuk hozzájárult a kelet-közép-európai kommunista diktatúráknak 1989-ben véget vető rendszerváltozások bekövetkezéséhez. A történelem Ura óvja jövőnket olyan államhatalmi rendszerektől, amelyek hasonló áldozatokat és szenvedéseket követelnének!

Kolozsvár, 2016. július 1.

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ FŐTANÁCSA

A szolgálati eskü letétele – Márkó László felvétele

A Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör elöljárói – Márkó László felvétele

HITFORRÁS

Hiszem és vallom

ERCSEY-RAVASZ FERENC

E vallomással indítjuk útjára azt a négyrészes sorozatot, amelyben a 2016. május 8-án unitárius vallásra áttért új egyháztagok gondolataikat osztják meg választott hitükkel kapcsolatosan.

Erdély érdekes pontja a világnak. Ahhoz képest, hogy a világon elsőként itt iktatták törvénybe a vallásszabadságot, a vallás szabad és öntudatos megválasztása ma viszonylag ritka, a legtöbb erdélyi abban a vallásban éli le az életét – több vagy kevesebb meggyőződéssel –, amelyben gyermekként megkeresztelték. A vallásra ugyanis bizonyos értelemben családi örökségként is tekintenek. Talán azzal is magyarázható az ellentmondás, hogy az évszázadok során – 1568 ragyogó pillanatának ellenpontjaként – a különböző felekezetek helyzete nagyban függött az éppen aktuális uralkodó hozzáállásától, ezért feszültség, küzdelem övezte, magyarárn: a vallás nehezen megszerzett és megőrzött kincs volt számos erdélyi családnak.

Ennek utórezgése az a fajta viselkedés, amit sokan éreznek, ha azt hallják, hogy valamelyik ismerősük más vallásra tért át – valami furcsa árulásfélét éreznek, hasonló ahhoz, mint amikor valaki a nemzeti hovatartozását tagadja meg.

Pedig a múlt árnyaiba kapaszkodni mindig megkérdőjelezhető cselekedet volt, és ritkán vezetett bölcs döntéshez. Victor Hugo, a zseniális francia szerző ezt írta: „*mi személy szerint egyes pontokon tiszteljük, és mindenütt kíméljük a múltat, feltéve, ha belenyugszik abba, hogy meghalt. Ha élni akar, akkor támadjuk, és igyekszünk megölni.*”

E sorok írója is úgy gondolja: a múltat hagyománnyá szakralizálni és cselekedeteink indokává előléptetni csak akkor értelmes dolog, ha a múltnak a szóban forgó darabja a mában is valamiféle tagadhatatlan értéket képvisel.

Egy valláshoz ragaszkodni görcsösen, meggyőződés és éltető hit nélkül, a huszonegyedik században, csupán azért, mert őseink megküzdöttek érte már csak azért sem bölcs dolog, mert őseink, amikor hitükért kiálltak, egyszersmind azért is harcoltak, hogy az általuk választott vallást gyakorolhassák. Miért tennénk mi másként, miért ragaszkodnánk egy szüleinktől kapott felekezeti hovatartozáshoz, amikor őseink kivívták nekünk a választás jogát és lehetőségét?

Körülbelül tíz éve annak, hogy a Szabadság napilap meglehetősen keményvonalas katolikus újságírójaként sajátos cikket írtam. Jézussal, Jézus természetével, az arról folyó aktuális közéleti vitával volt kapcsolatos. Másnap telefonon keresett meg néhai drága emlékű püspökünk, dr. Szabó Árpád, és megkért, látogassam meg az irodájában egy beszélgetésre. Nyílt és több mindenre kiterjedő beszélgetés volt, amiből egy mondat nagyon messze hangzott az életemben: „*Higgye el, nagyon könnyű Jézust istenként imádni, és sokkal nehezebb emberként követni a tanítását.*”

Lassan hömpölygött bennem ez a mondat az évek során. Isten úgy adta, hogy az Egyesült Államokban is unitáriusokkal kerülhettem közeli kapcsolatba, abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy az Indiana állambeli South Bend gyülekezetében alapíthatam s vezethettem kórust egy áldott évig. Tudjuk, az ottani unitáriusság lényegesen különbözik az erdélyitől, de volt valami, amit ott tapasztaltam meg először mint jellegzetesen unitárius értéket: az az őszinteség, amellyel nem spekuláltak, nem költöttek fantazmagóri-

kus válaszokat olyan kérdésekre, amelyekre nem lehet konkrét választ adni – például erre: mi lesz a halál után? És azt is ki kell emelnem, hogy az a gyülekezet engem valóban, a szó igazi értelmében befogadott. Az volt az egyetlen olyan amerikai közösség, amelynek tényleg tagja voltam, és nem csupán a „fura idegen”.

Haza, Erdélybe már úgy érkeztem 2011 őszén, hogy nem igazán tudtam, minek valljam magam, de már semmiképpen nem voltam katolikusnak nevezhető. Úgy döntöttem, nem erőltetem a kérdést, hagyom magam vezetni, lássam, mit mond még nekem minderről az élet. A János Zsigmond Unitárius Kollégium tanáraként aztán naponta találkoztam mindazzal, amit az unitárius vallás, gondolkodás és szellemiség jelent. És eljött az az idő is, amikor már tudtam, hogy idetartozom.

Áttérni. Nem kis lépés, és nem lehet felelőtlenül megtenni. Miért is vártam vele éveket? – azért, mert biztos akartam lenni, hogy meggyőződésem igazi és tartós, hogy áttérési szándékom nem valamilyen indulat eredménye. Másképpen fogalmazva: tudni akartam, hogy azért akarok unitárius lenni, mert hiszem mindazt, amit ez az egyház állít, és nem csupán azért, mert már nem akarok katolikus lenni.

Felnőtt ember számára a folyamat hivatalosítása viszonylag egyszerű: aláírjuk az áttérési nyilatkozatot és... nagyjából ennyi. Nem elég. Nekem nem, én soha, egy pillanatig sem éreztem azt, hogy nekem csupán ennyi szükségem.

Utólag visszanezve hogyan is érhettem volna be egy nyomtatvány aláírásával, amikor annyi csoda

várt rám? Hétfő esténként a káték elbűvölő beszélgetéssorozatai, a hit mélységeinek hátborzongató gyönyörűsége, az egyház története...!

Végtelenül hálás vagyok mind ezekért Istennek, konfirmandus társaimnak, akikkel megtiszteltetés és öröm volt ezt az utat végigjárni, valamint Ráczy Norbert lelkésznek, aki végigkísért ezen az úton.

Szinte valamiféle belső kényszer hajtott, hogy végigjárjam az utat, hogy várva várjam a május nyolcadikát, amikor Isten és ember, lelkész és gyülekezet előtt nyíltan vállalhattam fel azt, hogy én ehhez az egyházhhoz kívánok tartozni, hogy belépésemet ünnepnek tekintem, ünnepként kívánom megélni és a gyülekezettel azt teljes örömben megosztani.

Vallomásom szerint: Unitárius vagyok, mert hitem, meggyőződésem és világképem mindenestül unitárius, tehát itt a helyem. Unitárius vagyok, mert olyan közösséghez és valláshoz kívánok tartozni, amely szabadon hagyja a felelősségteljes keresés útját, és amelynek van bátorsága és gerince az élet nagy, megválaszolhatatlan

lan kérdéseire megadni az egyedüli becsületes, őszinte és vállalható választ, azt, hogy „nem tudom”. Unitárius vagyok, mert emberi, zenészi és tanári hivatásomat nem dogmák szövedékében és skolasztikus csapdákból kívánom megélni, hanem jó szándékú tenni akarásban. Unitárius vagyok, mert úgy gondolom, hogy Isten nem kicsinyes és szeszélyes hangulat-lény, Ő felette áll az üres ceremóniáknak és tartalmatlan külsőségeknek, Ő több és nagyobb azok-

nál. Unitárius vagyok, mert teljes mértékben magaménak érzem Victor Hugo másfél évszázados szavait, miszerint: *„Egy a kötelességünk: kiirtani a fanatizmust és tisztelni a végtelen Istent. Dolgozni az emberi lelken, védelmezni a titkot a csoda ellenében, imádni a megfoghatatlant, és elvetni a képtelenséget, a megmagyarázhatatlanból csupán a valóban szükségeset elfogadni, lehántani a babonákat a vallásról, lehernyőzni az Istent.”*

Köszönöm, Istenem!

Csekefalvi levendulák

Példa értékűnek tartom, hogy lelkészünk, Moldován-Szeredai Noémi lelkészi teendői mellett nagyszerű dologba kezdett – hiszen környékünkön nem szokványos dolog belevágni a levendula termesztésébe. Az idén harmadszor virágzik az ültetvény a 80 áras területen. Június 25-én, a fesztivál napján már a kora délelőtti órákban két érdeklődőt is útba kellett igazítanom, hogy hol találják a fesztivál helyszínét. Később egyre nőtt a forgalom.

Öröm volt felfedezni, hogy milyen sokan jöttek a levendulafesztiválra. Érezhető volt, mennyire örülnek az emberek, és értékelik, hogy részesei lehetnek egy ilyen eseménynek. De nem csak gyönyörködők, hanem svájci szakem-

berek is jöttek, akik szerint a ültetvény minőségi!

A fesztivál résztvevőjeként elmondhatom, hogy nagyszerűen éreztük magunkat. Jó érzés volt sétálni a levendulasorok között, fotózni, beszélgetni, szörpöt kóstolgatni, felfedezni új ízeket. Vásárolni is lehetett a szörpökből (levendula, homoktövis, fenyő és borsmenta), lekvárokból, kecsketejes kézműves szappanokból, illatosító párnákból és a frissen szedett levendulacsokrokból. A gyerekeket is különféle tevékenységek várták: meseírás, amit dr. Kádár Annamária mesepszichológus értékelt, rajzfoglalkozás – a levendulatündér sok szép rajtot csodálhatott meg! Emellett volt gyógynövényismeret és arcfestés is, az Erdélyi Ifjúsági Egyesület önkéntesei segítségével. Az érdeklődők megtekint-

hették a falu ferde tornyú templomait. Jó volt látni, ahogy a lelkész nő egész családja kiveszi a részét a munkából, hiszen tudjuk, a levendulát hatszor kell kapálni.

A fesztivál lejárt utáni napokban csak pozitív véleményt hallottam. Többen érdeklődtek tőlem, akik nem tudtak részt venni az eseményen, hogy ugye, lesz jövőre is levendulafesztivál? Én mindenkinek azt mondtam, hogy merem remélni, lesz második, harmadik és így tovább...

Biztos vagyok benne, hogy egyre több érdeklődő lesz a jövőben, hiszen úgy érzem, a lelkész nő és családja tele van tervekkel, célokkal. Mi, csekefalviak, nagyon büszkék vagyunk a lelkész nőnkre, és köszönjük, hogy egy kis színt vitt a szürke hétköznapokba.

NAGY TÍMEA

„Boldogok a békességre igyekezők...”

Kotecz József felsőrákosi unitárius lelkész kibúcsúzó istentiszteletére 2016. február 28-án került sor. A 41 esztendőnyi lelkészi pálya tapasztalatairól Demeter Zoltán baróti egyházközségi jegyző kérdezte a nyugdíjba vonuló lelkészt.

• Első kérdésem az, hogy kinek, illetve minek a hatására döntötte el, hogy a lelkészi pályát választja?

Először is, Isten nyugtassa, édesanyám volt az, aki belőlem papot álmodott, és a maga konok mivoltával meg is tett mindent azért, hogy belőlem az is legyen. Tette ezt annak ellenére, hogy én először vonakodtam ettől a pályától, de édesanyám még Kolozsvárra is képes volt eljárni, és ott érdeklődni, úgymond alakítani nekem az utamat a felvételi és a teológia felé. Másodsorban a katonaságtól való félelem is ebben az irányban terelt.

• Ha nem lelkész lett volna, akkor milyen pályát választ magának?

Mielőtt a teológiára mentem volna, azelőtt kétszer is felvételiztem az erdőmérnökre Brassóban. Antal Zsigmond erdőmérnök úrral együtt kezdtük az elemi iskolát Alsórákoson, együtt, egy padban végeztük el Segesváron a líceumot, és mind a ketten ezt a pályát álmodtuk a magunkénak. Zsiga barátomnak sikerült, nekem, sajnos, másodsorra sem. Aztán megpróbáltam Marosvásárhelyen a matematika tanárit, de oda sem jutottam be. Akkor ősszel volt egy felvételi Brassóba az autógépgyár technikumba, ahová felvételt is nyertem. Miután elvégeztem, menekvés már nem volt. Feltevődött a kérdés, hogy katonaság vagy teológia? Így lett teológus belőlem.

• Ki volt a lelkészi példaképe és miért?

Mindig szerettem a magam útját járni, nem nagyon voltak lelkész példaképeim, de volt két személy, akik hatással voltak lelkészi pályámra. A marosvásárhelyi Kolcsár Sándor esperes úr, akit a második apámként tiszteltem és szerettem,

valamint az örökifjú Nagy Ferenc segesvári lelkész, aki boldogan ajánlotta nekünk, kezdőknek a csendes imás gyűjteményeit. Ők voltak ketten, akikben azt láttam, hogy ezen a pályán érdemes dolgozni, és arra gondoltam, hogy ha tudom úgy csinálni, mint ők, akkor vállalom. Hogy nem nőttem fel az ő szintjükre, az a saját hibám, de úgy érzem, valahol mindig a nyomdokaikban próbáltam haladni.

• Melyik a kedvenc bibliai idézete, illetve milyen történet fűződik hozzá?

Kedvenc bibliai idézetem a Máté 5:9: „Boldogok a békességre igyekezők”. Ezt igazából azért tartom az életemet meghatározó mondatnak, mert én életemben mindig a békességre törekedtem. Mindig a békességet szerettem magam körül, a családomban és gyülekezeteimben is, és ezért bizony nemegyszer hajlandó voltam kompromisszumokra is. Sokszor éreztem, hogy az igazság az én oldalamon áll, de a békességért úgy, akkor elhallgattam, és később úgy maradt meg a békesség, hogy szép szóval, odafigyeléssel többnyire érvényesült az én szándékom és akaratom. Annak idején ezt meg is jegyezte nekem néhai Fitóri Miklós kántor: „Nem tudom, hogy te mit csinálsz, tiszteltesd az urat, de mindig úgy van, ahogy te akarod!”

• Ha van kedvenc egyházi éneke, megosztaná a hozzá fűződő történetet?

Két kedvenc egyházi énekem van. Az első a 312-es, a *De jó nekünk itt laknunk nálad* kezdetű. Ez, úgy érzem, tökéletesen kifejezi azokat az érzéseket, amelyeket én lelkészként is, de egyszerű keresztény emberként is Isten felé megtapasztaltam és éreztem. A második pedig, ezt Erdő János kedvére énekel-

tük sokat a teológián, a 193-as, a *Vigyázz értem, Úristen*. Életem során bizony voltak olyan pillanatok, olyan időszakok, amikor úgy akaratlanul is, mintegy imádságként jött elé ez az ének.

• Egy picit a beszélgetés fonálát kanyarítsuk vissza a kezdetekhez. Felidéznél pár mondatban a teológiai éveket, teológiai társakat, tanárokat?

Mivel én később, egy technikum után mentem a teológiára, az évfolyamunknak én voltam a legidősebb tagja, és az első évben nehezen tudtam beilleszkedni a fiatalabb évfolyamtársak közé. Bennük nagyobb volt a lendület, a bizonyítási akarás, én pedig már benne voltam abban a korban, amikor már udvarolni érdemes volt és kellett. El is jártam én esténként, de nem ment ez a tanulás rovására, ellenben voltak olyan pillanatok, amikor úgy éreztem, hogy jobb lett volna egy kicsit visszafogottabban élni, annál is inkább, mert ezeknek az esti kijáráásoknak anyagi vonzatuk is volt. Egy kicsit vicces volt, amikor levélben édesanyámtól már sokadszorra kértem a Keresztény Magvető előfizetésére a pénzt, és édesanyám válaszában azt írta, hogy: „Édes fiam a magvetésnek legyen vége!”. Visszatérve a kérdésre elmondhatom, hogy abban az időben a teológián fegyelem volt és rend. Bizony, sokszor álltam Erdő János professzor úr előtt magyarázván a bizonyítványomat, de ő volt az az ember, aki meg is értett, ha tényleg őszintén és becsülettel mondtad el a bajodat. Az első évben a görög nyelv volt az, ami nem akart az én fejembe bemenni. A kollégáim már mind össze voltak csomagolva és a karácsonyi légációba, illetve vakációra indultak, de én még mindig vizsgáztam görögökből Horváth István tanár úr-

nál, és amikor az utolsó vizsgalehetőséget próbáltam kihasználni, Szabó Zoltán és Bálint Ferenc jöttek segítségül. Bementem a tancsban és a résnyire nyitva hagyott ajtón át ők diktálták le nekem a tételeket. A tanár nem nagyon értette, hogy honnan tudom, de végül átengedett. A teológiai társaim közül életre szóló barátság született Bálint Benczédi Ferencsel, mostani püspök urunkkal, illetve Máthé Sándor volt brassói esperessel, akivel most már horgásztársak is vagyunk. Ugyanakkor nagyon jó baráti kapcsolatokat ápolok Szabó Zoltán későbbi püspöki titkárral és Nagy Endrével, a mostani dicsőszentmártoni lelkész kollegával is.

• **Mesélt arról, hogy a teológiai évek alatt udvarolt. Hogyan történt a párválasztás?**

A segesvári líceumban ismertem meg a nejemet, Kádár Annát. Akkor még nem volt olyan komoly kapcsolat, de a teológia két utolsó esztendeje alatt közel kerültünk, és megismertük, megszerettük egymást, aztán a kihelyezésem előtt két hónappal, egy hideg, esős szombaton össze is házasodtunk.

• **A 41 év alatt két szolgálati helye volt. Az első hat esztendő Székelykálon töltötték. Milyen volt fiatalon nekivágni a nagybetűs Életnek?**

A maroszéki Székelykálba 1975. november 1-jétől szolt a kinevezésem. Friss házasként mentünk ki a nejemmel. Elkísértek az édesanyaink is, akik, amikor meglátták, hogy milyen állapotban van a paplak, sírva fakadtak, hogy velünk majd mi lesz. Nem lehetett bemeni, teljesen lakhatatlan volt, de Istennek hála, Székelykálon volt akkor egy talpraesett gondnok, Mihály Mátyás, aki azt mondta ne-

künk, hogy ha megígérjük, hogy köztük maradunk, akkor ők új paplakot építenek, és a templomot is rendbe teszik. Másfél évig házbérben laktunk. Volt egy kicsike konyhánk és egy szoba, amelynek dögölt föld volt a padlója. Ott szüle-

tett a nagyobbik fiunk, Attila is. Másfél év alatt az új paplak felépült. A gondnok félretette minden dolgát, és együtt dolgozva felépítettük. A járai kőművesek hétfőtől péntekig dolgoztak, mi meg szombaton házaltunk a híveknél adományokért, hogy tudjuk őket kifizetni. Abban az időben segély nem jött sehonnan. Ígéretesek voltak az egyháztól is, kollégáktól is. Végül egyedül Erdő János professzor közbenjárásának köszönhetően utaltak ki 5000 lejt, miután egy japán unitáriussal Székelykálon járt, és látta az elvégzett munkát. Hat esztendő töltöttünk itt, és ez idő alatt sikerült kívül-belül megjavítanunk a templomot is.

El tudom mondani, hogy ez a hat esztendő meghatározó volt az életemben. Ott tanultam meg, hogy ha van akarat, akkor bármit meg lehet csinálni. Az a kétszázötven lélek egy emberként állott, igazából nem a lelkész, hanem az ügy mellé, és a szó szoros értelmében csodát műveltünk. Azóta is mindig meghívnak a falu búcsúnapjára, és jól eső érzés ott látni a márványtáblán, hogy Kotecz József lel-

készége és Mihály Mátyás gondnoksága alatt mik is épültek abban a gyülekezetben. De nem csak ennyi volt Székelykál. Olyan tiszta lelkű barátokra, komákra is leltünk ott, akikkel 40 év után is szoros baráti kapcsolatot ápolunk.

• **A második, három és fél évtizedes megálló az erdővidéki Felsőrákos. Kérem, ezekről az évekről is mondjon pár mondatot.**

1980-ban a brassói szinaton keresett meg Fitóri Miklós énekező és Szombati Lajos gondnok, és megkérdezték, hogy abban az esetben, hogyha ők közrejátszanak abban, hogy én felsőrákosi pap legyek, akkor én vállalom-e az átköltözést. Természetesen a válasz egy egyértelmű és boldog igen volt, tudván azt, hogy Felsőrákos egy olyan gyülekezet, ahová érdemes jönni. Természetesen az is sokat nyomott a latban, hogy így öreg édesanyáinkhoz is közelebb tudtunk kerülni. Ugyanakkor az is számított, hogy elődöm, Fekete Dezső lelkészége idején légátusként volt szerencsém Felsőrákoson járni, és már akkor megismertem a gyülekezetet. Úgy éreztem, hogy ez egy nagy előrelépés minden téren az én lelkészi pályámon. A felsőrákosi gyülekezet háromszor akkora volt, mint a székelykáli, így természetesen a tennivalókból, a gondokból is ehhez mérten jutott. Szinte minden évben valamit javítani kellett, de úgy próbáltuk azokban a bizonytalan időkben is szervezni az egyházközségi életet, hogy az lehetőleg erkölcsi és anyagi gyarapodást hozzon. Nem volt könnyű dolog, de itt is sikerült ugyanazt a hangulatot megtalálni, mint Székelykálban. Sikerült mind a keblitánáccsal, mind a hívekkel egy olyan békességes hangulatot megterem-

teni, aminek köszönhetően szándékainkat, egyházközségi céljainkat valóra tudtuk váltani.

• **Ha újra fiatal lelkész lehetne, akkor mit csinálna másképp?**

Megpróbálnám jobban leosztani a különböző feladatokat. Abból kiindulva, hogy mindig a békesség és az egyetértés embere voltam, arra törekedtem, hogy ami csak tőlem telhető, azt én csináljam.

Ennek köszönhetően elég sokszor éreztem, hogy erőm feletti feladatokat vállaltam, és hogy ez elég fárasztó mind fizikailag, mind szellemileg.

• **A négy évtized megvalósításai közül mi az, amire a leginkább büszke?**

Soha nem állítottam magamról, hogy büszke vagyok, mert én mindig éreztem és tudtam, hogy ami általam megvalósult, az nem a mindenkorai lelkész eredménye, hanem mindig volt egy kisebb-nagyobb támogatói csoport, akikkel közösen valósítottuk meg a közös álmainkat, céljainkat. Egyik ilyen első nagy megvalósításunk Felsőrákoson a paplak fedőszerkezetének teljes újba tétele volt. A második nagyobb megvalósítás a kántori lak átalakítása, amelyet Pető Elemér gondnokunkkal közösen álmodtunk meg, majd a mini presbitérium, a hívek és az amerikai testvérgyülekezetünk, illetve a nagykáta Korodi család segítségével egy olyan vendégházat hoztunk létre, amely közösségünk és vendégeink javát szolgálja azóta is. Külön említést érdemel az a 60 férőhelyes lugas, amelyet négy család tagjainak a részvételével saját kezűleg építettünk meg. Ugyanakkor itt kell megemlíteni a már hagyományossá vált kosaras bált, illetve az őszi hálaadás ünnepén szervezett falutalálkozók sorozatát, amely már közel egy évtizedes múlttal rendelkezik. Végül még azt kell feltétlenül meg-

említenem, hogy nagyon jóleső érzés volt, amikor a lelkészi kibúcsúzó során több levelet is kaptam, és személyesen is többen odaálltak elem elmondani, hogy: „Tiszteletes úr, én magának köszönhetem, hogy azzá lettem, ami vagyok”. Neveket nem mondok, ők az én kedves gyermekeim, akikre büszke vagyok, ők az unitárius Felsőrákos szülőttei!

• **A 40 év alatt hogyan próbálta meg fenntartani a „lelkészi lelkiállapotot”?**

Egyedül nem tudtam volna, hála Istennek, ott volt a család, ott voltak a barátaim, munkatársaim, és mindig került valaki, aki biztatni tudott olyankor, amikor nehéz volt. Sokszor átéltem Balázs Ferenc versének hangulatát: „Harang voltam, kongtam, ha kongattak/Kedves hangú, szelíd, bátor,/De sokszor szerettem volna leugrani, a torony ablakából...”. Voltak nehéz idők, anyagi gondok, szolgálati nehézségek, főhatósági elmarasztalások, de a felsoroltak és az Isten segítségével mindig sikerült valahogy továbblépniem.

• **A családtagjai milyen mértékben vettek részt a lelkészi, közösségi életben?**

Nélkülük nem is lehetett volna eredményesen dolgozni. Amellett, hogy aktívan részt vettek a közösség és az egyházközség életében,

ők voltak mindenkoron egy olyan támasz számomra, amelynek segítségével kiutat találtam minden nehézségből. Én mindig tudtam, hogy engem szeret a Jóisten. Mindig nagyon jók voltak a családi körülményeim, függetlenül attól, hogy első nejemet elég korán, 40 éves korában vesztettem el, de a Jóisten később is rendelt nekem olyan társat, akivel tudtam együtt,

a közösségért is és a családjáért is dolgozni.

• **Az egyházi közösségen kívül vett-e részt a faluközösség életében?**

Természetesen. Lehetőségeim függvényében mindig igyekeztem a gondok orvoslásában részt venni. A nagy változást követően például közre-

működtem a falu telefon- és kábeltévé-hálózatának megálmodásában és létrehozásában.

• **Mit tanácsol a felsőrákosi egyházközségben Önt követő lelkészeknek?**

Nem a lelkészeknek adok tanácsot, hanem az egyházközségnek egy jókívánságot. Szeressék úgy azt a lelkészt, aki odakerül, ahogy engem szerettek, sőt még annál is jobban, és akkor ő is a legtöbbet és a legjobbat fogja adni magából.

• **Én is köszönöm szépen a vendéglátást. Megtisztelő feladat volt számomra ez a beszélgetés, hiszen édesanyám rákosi származása voltán egy kicsit az én papomnak is tekintettem mindig. Köszönöm a bizalmat, és egészséget kívánok, illetve azt kívánom, hogy görbüljön a bot!**

(A teljes változat az Unitárius Közlöny Facebook-oldalán olvasható.)

NŐK VILÁGA

Ünnepelni jó, ünnepelni kell!

ASZTALOS KLÁRA

• Miért jó ünnepelni? Hiszen az sokszor fáradságos szervezői munkával, időráfordítással jár. Mégis szeretünk ünnepelni. Megannyi alkalmat hoz az élet, vagy mi magunk keresünk ünnepelni valót. Ilyenkor kilépünk a megszokott, monoton hétköznapi taposómalomból, és az ünnep tárgyára összpontosítunk. Nagyon sok eseményt lehet ünnepelni: vannak egyházi, családi, munkahelyi, évfordulás ünnepek, és még sokféle alkalom, amikor testünket, lelkünket ünneplőbe öltöztetve ismerősökkel találkozunk, kapcsolatainkat ápoljuk.

A budapesti Bartók Béla Unitárius Egyházközség Perczelné Kozma Flóra Nőegyletének elnöksége is így gondolta, amikor elhatározta, hogy megünnepeli nőegyletük fennállásának a tizedik évfordulóját. Ez év június 25-én a szokotlanul erős kánikula, a vakáció és szabadságok ideje ellenére egy maroknyi lelkes csapat összegyűlt, hogy hálát adjon Istennek, és erőt nyerjen a további megmaradáshoz. A meghívott vendéglelkész, dr. Ferenczi Enikő – aki ezelőtt tíz évvel jelen volt a megalakuló összejövetelen – áhítatának alap gondolatát a 100. zsoltárból választotta, hálaadásra és örövendésre buzdítva a közösséget.

A nőegylet jelenlegi elnöke, Zomboriné dr. Pap Zsófia köszöntötte a jelenlevőket, arra buzdította őket, hogy idézzék fel emlékeiket a megalakulásról és az azóta megvalósult tevékenységekről. Elmondta, hogy már 2002-ben néhai Rázmány Csaba püspök felvetette a nőegylet megalakulásának a gondolatát, amely 2006 májusában megvalósult. A névválasztás is tükrözi az eredeti szándékot egy országos szintű nőszervezet létrehozására. A nőegylet első elnöke, Gaál Zsófia, beszélt a kezdetekről, majd a jelenlegi elnök vetített képekkel elevenítette fel az évek folyamán közösen megélt eseményeket, tevékenységeket, úgy mint: gyűjtésszervezés anyagi alapokra, orgonajavításra, karácsonyi vásárok, farsang, húsvéti tojásfestés, virágvásár, gyermekek karácsonya, szappan és házi mosószer készítése, szilvalekvár-főzés, kézimunkázás, karácsonyi csomagok készítése, istentiszteletek utáni összejövetelek.

A 2012. évi marosvásárhelyi világtalálkozó, amelyen magyarországi unitárius nők is részt vettek, nagy hatással volt a nőegyletre. Chehadé Boér Judit vezetésével 2014 óta önképzőkör működik, amelynek célja az önfejlesztés, interaktív, hierarchiától mentes

pezsgő, egészséges szellemiségű közösség formálása, különböző női témák megvitatása.

A 2015. esztendő Perczelné Kozma Flóra-évnek nyilvánították, és minden hónapban egy-egy témát dolgoztak fel névadójuk munkásságából. *Flóra füzetek* címmel sorozat indult Perczelné Kozma Flóra életművének ismertetésére. Az első füzet a *Nyitottság*, a második a *Boldogság* címet viseli. A Bartók Béla Unitárius Egyházközség, a lelkészházaspár támogatták, segítették a nőegylet munkáját, a nőegylet pedig összetartó kisközösség formálásával és fenntartásával viszonzta a támogatást.

Az összejövetel második részében dr. Ferenczi Enikő mentálhigiénés szakember tartott előadást a női szerepek harmóniájáról. Tapasztalati tudás alapján határozottan állította, hogy a sokféle és különböző szerepeink harmóniája megvalósítható. A legfontosabb, hogy vállaljuk női mivoltunkat, azt, hogy másként gondolkodunk, ezért tudunk női csoportokban együttműködni. Ne utánozzuk a férfiakat. A mi feladatunk a női princípium közvetítése minden megnyilvánulásunkban. Szerepeink közül leggyakoribbak a nő, társ, anya, hivatás, testvér, barát,

amelyeket nap mint nap megélünk. Hisszük, hogy nem vagyunk tökéletesek, de törekszünk a jóra. Az egészségesen gondolkodó, hívő embernek kisugárzása van, mert amit emberi ésszel és képességekkel nem tud megoldani, azt a Gondviselésre bízva, és ezzel a hittel és alázattal könnyebben tudja elviselni a nehézségeket. Az előadást követő megbeszélések és hozzászólá-

sok az egyéni tapasztalatokról szölkak, és javaslatok születtek a további tennivalókra vonatkozóan.

A szellemi táplálék után a szervezők gazdagon megrakott terített asztallal várták a résztvevőket. Baráti beszélgetések, emlékezések tették bensőségesé az együtt töltött néhány órát. Lévén szó születésnap ünnepléséről, nem maradt el a születésnap torta 10 égő gyer-

tyaszállal, amelyet közösen fújtunk el. A tagok közül többnek júniusban volt a születésnapja, őket is köszöntöttük. Az UNOSZ részéről meghívottként jómagam vettem részt az ünneplésen.

Jó volt együtt lenni, együtt ünnepelni! További sok szép közös munkát és élményt kívánok a Perczelné Kozma Flóra Nőegylet minden tagjának és pártolójának.

„A következő nemzedék példaképévé válhasson tevékenységünk”

Vánca Csillával, a sepsiszentgyörgyi Unitárius Nőszövetség elnöknőjével Ferenczi Mária-Magdolna beszélgetett.

„Ne légy szeles.

Bár a munkádon más keres –
dolgozni csak pontosan, szépen,
ahogy a csillag megy az égen,
úgy érdemes.

(József Attila: Ne légy szeles...)

• E meglehetősen szomorú, keserű hitvallás ma is időszerű. József Attila megváltozhatatlan tényként fogadja el a jelenséget, hogy az általunk szépen végzett munka anyagi hasznából első sorban nem mi részesülünk. Ennek ellenére és általa is valljuk, hogy dolgozni csak „pontosan, szépen” érdemes. Boldog embernek ismerlek. Nálad örömforrás a munka, és teszed a dolgot nap mint nap, „pontosan, szépen”.

Sepsikőröspataki unitárius, székely családból származol. Szoktam neked mondani, hogy te testesíted meg az igazi székely asszonyt, akire csak felnézni lehet, aki igen dolgoz, takarékos, beosztó, megfontolt, kitartó, család- és egyházszerető. Meséj a családfádról. Mióta datálódik a legrégebbi és legfrissebb beírás?

Az 1600-as évekig követhető vizsgálva a családfám, a Költő, Bedő és Imreh családok az őseim, mind

sepsikőröspatakiak. Bedő Sámuel Apaffy Mihály fejedelemtől kapta a nemesi címet. Innen indul anyai ágamnak a fonala, 1614-ből – a birtokunkban levő adatok ezt igazolják. A legfrissebb beírás a családtörténetbe, és amire a legbüszkébbek vagyunk, az 2016. június 2., amikor megszületett Szende leányoméknál Zita unokám, aki a legifjabb unitárius a családban.

• Meséj családdról! Nagyjából önellátóak vagytok, sok minden előkerül a „kapun belül”.

1981-ben férjhez mentem Vánca Lajoshoz, két gyermekünk született: Szende és Oszkár. 2000-ig Sepsiszentgyörgyön éltünk, ahol bekapcsolódtam a Nőszövetség életébe. Munkahelyem a szállítási vállalatnál volt akkoriban, mint bérelszámoló, majd a sepsikőröspataki bányavállalatnál dolgoztam. Kőröspatakon építettünk családi hajlékot: nagyszüleim házáat felújítottuk, magánvállalkozó lettem, panziót működtetek. A családi kertben igyekszem megtermelni a zöldséget, gyümölcsöt, állatokat tartunk, minden napra jut friss tojás, tej, hús.

• Hol jártál iskolába? Kik voltak tanítód, tanáraid, lelkészed?

Az elemi iskolát Sepsikőröspatakon végeztem, 3-an konfirmáltunk, néhai Albert Attila tiszteletes ideje alatt. A középiskolát a sepsiszentgyörgyi Székely Mikóban végeztem, tanáraimtól tanultam meg a „mikós” szellemet, József Álmós osztályfőnöktől, Albert Ernő iskolaigazgatótól és a többi kitűnő oktatótól.

• Nőszövetségünk élén, az újralakulást követően, Török Klára tiszteletes asszony után dr. Albert Éva Pro Urbe díjas nagyszony állt 2004-ig. Mérföldkő ez az év, akkor szerveztünk először Országos Nőkonferenciát. Hogyan emlékszel vissza arra az időre?

Ma is szívesen emlékszem vissza erre az időre, a belépésem csak megerősített, hogy tenni kell, megfontoltan. A Konferencián jelen voltak Kolozsivárról Szabó Árpád akkori püspökünk és felesége, Szabó Magdolna főtisztelendő asszony, Zsakó Erzsébet, Sigmond Júlia, Asztalos Klára, Ferenczi Enikő, Pap Mária, és sok-sok unitárius asszony Erdély és a szórvány minden unitárius közösségéből. A püspök úr akkor szentelte fel a Varga Erzsébet által hímzett nőszövetségi zászlónkat. Nemrég archív fel-

vételeket kaptunk Márkó Lászlótól, nagy örömkre, mert idáig nem volt fényképünk az eseményről. Itt szeretném felhívni nőtestvéreim figyelmét, hogy amennyiben lehetséges, küldjenek régebbi fotókat szervezetünk nagyobb eseményeiről, hogy kiállíthassuk őket egyházunk tanácstermében.

(Az elektronikus postacímünk: fmmagdolna@gmail.com.)

Az 1990-es évi újrászerveződés után igen aktív nőszövetségi élet folyt, mintegy 64 aktív taggal. Szóttünk, varrtunk, főztünk, kézimunkáztunk, betegeket látogattunk, kirándultunk. Sajnálatos módon a Konferencia szervezésének utolsó pillanatában a doktor-nő megbetegedett, már nem lehetett időpontot módosítani, így kötelességemnek éreztem a stafétát átvevését. Mellém álltak a tagok, ahogy ma is teszik.

2014-ben méltóan megünnepeztük Nőszövetségünk 104 éves fennállását. Szeretevendégség keretén belül diavetítéses előadást tartottál, kis füzetet is adtunk ki.

Mára kis számú, de annál aktívabb nő kapcsolódik be tevékenységünkbe, alakult szociális bizottság is. Igyekszünk helyt állni, szeretevendégségeket szervezünk meghívott előadóval, kézimunkázunk, ebédeket főzünk, nemrég meglátogattuk a lóködi öregotthon lakóit, ahová élelmiszert és pénzádományt vittünk. Fenntartjuk testvérkapcsolatainkat a lupényi (amely immár hatéves), dévai, csíkszeredai, gyergyószentmiklósi nőszövetségekkel. Képviseljük egyházunkat minden közgyűlésen, UNOSZ-konferenciákon, unitárius kórustalálkozókon, Szejkefürdőn, Vadas-tetőn. Idén Baróton

voltunk köri közgyűlésen, igen szép napot tudtunk magunkénak. Élménydús kirándulásaink felejtetetlen emlékké válnak.

• **Sepsikőröspatakon és Kálnokon a Kárpát-medencében élő magyar erdészek a szervezet 150 éves fennállására és dr. Bedő Albertre emlékeztek június 22–25. között. Fűznek hozzá rokon szálak? Ki ő?**

Kálnoki Bedő Albert a Bedő ágon rokon. Sepsikőröspatakon, 1839. december 3-án született, erdész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Kevés időt töltött itt, szülőfalujában, apja, unitárius lelkészként, családjával áttelepedett Kálnokra. 1864-ben állami ösztöndíjjal elvégezte a selmechányai erdészeti akadémiát. Gondnoka volt a budapesti unitárius egyházközségnek, tiszteletbeli elnöke a Dávid Ferenc Egyletnek, az Unitárius Közlöny munkatársa volt. Ő térképezte fel Nagy-Magyarország erdős területeit. Budapesten halt

meg, 1918. október 20-án, kérésére a kálnoki unitárius temetőben helyezték örök nyugalomra.

Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) több mint ezer fője vett részt a jubileumi, sorrendben a 147. vándorgyűlésen, amelyet e különleges alkalomból Háromszéken, az egyesületet alapító titkára, majd tiszteletbeli elnöke, dr. Bedő Albert szülő- és nyughelyén, Kőröspatakon és Kálnokon szerveztek. Ünnepi közgyűlésen tisztelegtek az elmúlt 150 év erdészeinek értékteremtő tevékenysége előtt. Nálunk először 1898-ban Potsa József, Háromszék vármegye egykori főispánjának közreműködésével a megyeszékhelyen rendezték meg a közgyűlést. Az erdész szakma egyik legkiemelkedőbb személyisége, az első magyar erdészeti törvény kidolgozója, az egyesület alapító főtitkára. Kálnokon Bedő Albert-emlékház épül, a magyar Földművelésügyi Minisztérium épületének árkádjai alatt március 21-én, az Országos Erdészeti Egyesület alapításának 150 éves jubileumán avatták fel kálnoki Bedő Albert szobrát, ahol az áldást a sepsikőröspataki unitárius lelkész, Tordai Ernő mondta.

• **Mik a elképzeléseid a Konferencia minél hatékonyabb megszervezését illetően?**

Fontos, hogy minél több egyház-község képviseltesse magát a Konferencián, útravalóul olyan lelki feltöltődéssel induljanak haza, amely sokáig új erőforrást ad a nőszövetségi áldásos munka végzéséhez, hogy megmaradhasson unitárius hitünk, és a következő nemzedék példaképeivé válhasson tevékenységünk.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Hirtelen ember volt

Beszélik a faluban, hogy N. N., aki egyáltalán nem volt beteges ember, „hirtelen meghalt”. A gyász hír hallatán az egyik falustárs így szól:

– Engem nem lep meg, N. N. egész életében hirtelen ember volt.

Id. Nagy Endre dicsőszentmártoni lelkész (volt Küküllő köri esperes) elmondása alapján lejegyezte

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

IFJÚSÁGI OLDAL

XXXVIII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1928. Augusztus 8. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BÓROS GYÖRGY.

Első Unitárius Ifjusági Konferencia.

Most már büszke öntudattal írhatjuk fel ezt a címet lapunk első oldalának fejére. A kezdet reményégei valóra váltak, a sikertelenségtől való félelem önbizalommal változott s az eddig járatlan uton most már vidám, unitárius öntudattal és lelkesedéssel tele ifjak haladnak—lépésről-lépésre közelebb egyetlen célunkhoz, Isten országának megváltásához itt a földön. Ragyogó szónoklatokat, szípkázó elmefuttatásokat, a megmozdult unitárius ifjuság hősi eposzait megírni nem a mi feladatunk.

Mindezeknél jobban beszél az az egyszerű ténymegállapítás, hogy a Kereszturon megtartott első unitárius ifjusági konferencia kétszázötven résztvevővel, lobogó lelkesedéssel, messzire kiható határozataival az unitárius történelem lapjaira bevésetett! Lehet, hogy ez a gyönyörű kezdés, ez a lelkesedésből lángoszloppá lobbant unitárius megmozdulás — szalmaláng csupán. Vannak, akik így vélekednek. Hiszen az angliai unitárius ifjusági konferencián ez évben csak 150-en s a nálunk nyolcszorta népesebb erdélyi református egyház ifjusági konferenciáján (Orbó jul.3—10.) csak 99-en vettek részt. Indokolt volna tehát azt gondolni, hogy ez a mi nagy számunk csak a pillanatnyi lelkesedés fellángolása volt s, hogy jövőre talán fele sem lesz a konferencia tagjainak száma. Mindez lehet.

Az sem valószínűtlen azonban, hogy ez a szépen megindult mozgalom még jobban kiterjedéssé válik, elhat a legkisebb unitárius egyházközségbe is s onnan is buzgó, tudni és látni vágyó ifjakat fog jövő évi konferenciánkra felküldeni. Miért ne? Hiszen ez alkalommal még csak azok jöttek össze, kiknek lel-

Fiatalok régen (1944)...

kében már felgyult tüzekkel égett a vágy: megismerkedni, összelelkezni közös sorsunk, közös hitünk és közös jövőnk Erdély falvaiban szétszórt várományosaival. Jövőre pedig eljönnek majd azok is, akik eddig még tanácstalanok, ingadozók, vagy éppen ellenséges érzületűek is voltak minden ifjusági megmozdulással szemben.

A konferenciáról hazatérő ifjak prófétái lehetnek ügyünknek s szerezhetnek hétről-hétre, hónapról-hónapra új és új követőket. És akkor jövőre még többen leszünk, mint az idén.

Én rendíthetetlen hittel hiszem, hogy úgy lesz s ha akad még tíz-husz ifju, aki hinni tud ez ügyben, úgy közöny, tétováság sőt, ellenségeskedés ellenére is élni, növekedni és virágozni fog szép Erdélyországunkban az unitárius ifjuság szent megmozdulása!

Sz. I. S.

A 2016. évi konferencia nyilatkozata

• Az 1928–1939 között, majd az 1991 óta évente meg-szervezett unitárius ifjúsági konferenciák elsősorban egy-egy megadott téma feldolgozását célozzák, többnyire olyan területekről, amelyek az ifjúság életében fontos szereppel bírnak. Az idei rendezvény az 1928-as Unitárius Ifjúsági Konferenciát idézte fel részletekben, mind előadásokban, mind a hangulat szintjén.

A rendezvény megnyitóján Szabó László szindi unitárius lelkész tartott ifjúsági istentiszteletet, ezt követte egy előadás *VisszatekintŐK* címmel, melyen az egykori ODFIE vezetői szólaltak meg, visszaidézve a régi konferenciák történeteit. Ezt tábortüzes gitárest követte, majd éjszakai áhítatra került sor, melyet Fülöp Júlia, az ODFIE elnöke tartott.

A szombati nap egy előadással kezdődött: *Mitől kezd el egy közösség működni? A hálózati kapcsolatok sajátosságai* címmel, melynek előadója dr. Kádár Magor egyetemi docens volt. Ezt követte két párhuzamos előadás, melyeknek keretein belül Lukács Csaba

... és most

(Budapest) a külföldi munkavállalás veszélyeiről beszélt a fiataloknak. Ezzel párhuzamosan dr. Ferenczi Enikő *Párkapcsolati iránytű* című előadásában mesélt a fiataloknak arról, hogy egy párkapcsolatban hogyan kell udvarolni, illetve hasznos tanácsokkal látta el a résztvevőket e témát illetően.

Szombat délután választható szabadidős tevékenységekre került sor, majd ezt követően Rácz Norbert kolozsvári unitárius lelkész mutatta be az egyház és az ifjúság kapcsolatának szerepét, a *Mit vár tőlem az Unitárius Egyház?* című előadásával.

A vasárnap délelőtti záró istentiszteletet Biró Attila árkosi unitárius lelkész tartotta. Ezt követően a rendezvény emlékére kopjafaavatásra került sor, amelyen Szabó Zsolt (Homoródalmás) teológiai hallgató tartott alkalmi egyházi beszédet. Délután vetélkedőn tettük próbára az egyletes fiatalok kreativitását, és tudását. Ezt követően sporttevékenységek zajlottak: a résztvevők fociban mérték össze talpraesettségüket, a lányoknak pedig a vízescsúszda biztosított szórakozási lehetőséget. Este a szülinapos rendezvény jelképes megünneplésére került sor, eredményhirdetéssel és az emléklapok kiosztásával társítva. A rendezvény bállal zárult.

A konferencia fő támogatói a Magyar Unitárius Egyház, a magyarországi Bethlen Gábor Alap és Nemzeti Együttműködési Alap, a Hargita Megye Tanácsa, valamint a Kissolymosi Unitárius Egyházközség és a Kissolymosi Önkormányzati Hivatal.

Isten áldása legyen a konferencia résztvevőin, támogatóin és kivitelezőin egyaránt!

Kissolymos, 2016. július 11.

AZ ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET
ELNÖKSÉGE

2016-os Unitárius Legendás Tábor

Már három éve járok a várfalvi gyermektáborba, idén július 4–10. között volt. Nagyon jók a programok, finomak az ételek. Mindig volt a menüben hot dog, lángos, spagetti és rántott hús! Az idén is volt vízi csúszda, ami egy szivacsból és a rajta kifeszített nejlonból áll. Szappanos vizet öntöttek rá, ettől még csúszósabb lett.

Sok vagány játékot szoktunk játszani. Köztük ott van a bástyázás, a számháborúzás, a cetlizés és a festékes játék is! Nagyon szeret-

tem, mikor szétnéztünk a faluban, vagy átmentünk Rákosra vásárolni, majd a sportpályára játszani vagy focizni. Egyik nap kimentünk a rétre is, ami nem volt túl messze a táborhelytől. Kint szabad játék volt, ameddig a táborvezetők elkészítették a babgulyást. Ebéd után számháborúztunk, és cetliztünk. Egyik nap a gyermekek is főzhettek!

Idén két este is plafontévéztünk: fekvé a mennyezetre vetített filmet néztünk. Tanultunk új énekeket, amelyeket vasárnap a templomban is elénekeltünk a gyülekezetnek.

Idén a téma Erdély volt. Erdélyi hírességekről, nevezetességekről

beszélgettünk, közösen kézimunkáztunk, környezetünk földrajzával ismerkedtünk, térképet készítettünk.

A táborvezetőkhez bármilyen kívánsággal fordulhattunk, ők a lehető legjobb módon próbálták azt teljesíteni. Akármilyen bánatod volt, szólhattál nekik, segítettek.

A táborokban mindig vidám, humoros hangulat van. A tábor végén, az istentisztelet alatt mindenki sírt, mert mindenki elégedett volt, és jól érezte magát. Várom a következő nyarat, hogy újra részt vehessek ebben táborban!

GYERŐ REBEKA

XL. Unitárius Ifjúsági Konferencia

BAROTHI BRIGITTA

• 2016. július 10–12. között Kissolymosban került a Konferencia 40. születésnapjának ünneplésére. Ahogy a szám is mutatja, a rendezvény már XL-es méretű, már a negyvenesek korosztályába lépett, ami azt igazolja, hogy igenis: felnőtt, nagyméretű, kiteljesedett, és olyan értékeket képvisel, amelyek személyre szabottak, avagy konferenciások.

Az idei évi konferencián arra törekedtünk, hogy visszatekintsünk a kezdetekre, így a nosztalgia alap-eleme volt a rendezvénynek, és megpróbáltuk felidézni az 1928. évi első konferenciát, mind hangulatában, mind előadásában is. Az 1928-as Konferencia résztvevőit „vidám, unitárius öntudattal és lelkesedéssel tele ifjak” képviselték, és ez az idén sem változott. Bár időben távolinak tűnik 1928, a mindenkori fiatalság ereje összekötő hidat képezett a jelen és a múlt között.

A rendezvényen számtalan olyan élménnyel és emlékekkel gazdagodtunk, amelyek felejthetetlenek, és igazolják, hogy az 1928-ban elkezdett folyamatot, megmozdulást ezután is folytatni kell. Ez a mi feladatunk, és törekednünk kell arra, hogy ne csak folytassuk, hanem tovább is adjuk.

Különös érzés az, amikor részesévé válhatsz egy olyan folyamatnak, ahol a csend hirtelen zajjá változik, és látod, ahogyan a fiatalok tömege hoz színt és lendületet a mindennapokba. A konferenciás találkozások, ölelések, meleg kézfogások, ujjongások jelezték, hogy újra itthon vagyunk, és egy olyan helyre érkeztünk, ahol azzá válhatsz, akivé lenned kell. Olyan helyre jöttünk, ahol egyszerűbb és élhetőbb a világ, ahol az emberek szerethetőek és szeretnek, és az élményeknek életet formáló ereje van. Nos, kedves olvasó, ez az ODFIE. És ezt a 40. Unitárius Ifjúsági Konferencián is bebizonyítottuk önmagunknak és másoknak is, hiszen, ahogy Biró Attila árkosi lelkész megfogalmazta a konferencia záró istentiszteletén: „szeretet az egylet, és aki szeretetben él, az egyletben él, és az egylet őbenne”.

Úgy érzem, hogy az idei Konferencián is hagyunk magunkból egy hangot, egy arcot, és vittünk magunkkal száz meg százat, de ugyanakkor megbizonyosodhattunk arról is, hogy vannak dolgok, amelyek nem változnak, hiszen az ODFIE mindenkor egy más világ marad. Hiszem, hogy még évekig gyúrjuk át életté az egyletezést, és együtt közösen épülhetünk, szépülhetünk, és ünnepelünk majd C római számú Konferenciát is!

Isten éltesen, Konferencia, sokáig!

Köszönjük, hogy velünk voltál '28-tól egészen maig.

Még legalább negyvenszer negyvenet,

Hadd hallják az egész világon dicső nevedet!
És én mindig nevetek, ha tőlem megkérdik:
„Akkor, ugye idén is jössz?” Persze, de csakis veletek.

Mert van, ami sosem változik, és van, ami mindig.
Te vagy az örök tekergő,
melletTekergő órára felkelni igazi kihívás,
veled együtt szervezni, sátrat húzni, ebédelni mi más,

ha nem a legnagyobb szórakozás?
Köszönjük, hogy általad többé lettünk,
hogy elkísérhettünk hosszú és örökké tartó utadon,

és ha egyszer-egyszer a választ kutatom
a „Miért is jöjnek idén is?” kérdésre,
eszembe jutnak a csodálatos tájak, a számtalan barátságok,

vagy az a bölcsesség, tudás és erény kosara,
amit tőled kaptunk ajándékba.
Hol is adtad? A leves mellé egy külön tányérra,
amit sok tenyér juttatott el, pontosan számítva.
Vagy a tábortűz alatt meleg pokrócként terítetted ránk két dal között.

Akármilyen módon, de szép lassan szívünkbe lop-tad magad,
reméljük, hogy ösvényed rendületlenül is tovább halad.

Kívánunk apró örömeket, mosolyokban gazdag évet,
egy akkora szülinapi bulit, hogy soha ne érjen véget,

napsugaras jövődöt, rengeteg új résztvevőt,
minden évre megújuló erőt.

És ha egyszer öreg leszel, kapsz egy hintaszéket,
amiben bármikor
megpihenhetsz.

Isten éltesen, Konferencia, sokáig!

EGYHÁZUNK HÍREI

• **Június-július** havában több **gyermektábor** is szervezett az egyház az ODFIE együttműködésével: június 28. és július 3. közt Várfalván táboroztak a 8–11 évesek, július 4–10. között ugyanitt a 12–14 évesek, július 11–17. között a konfirmándusok mozgótáborára került sor.

• A **Magyar Országos Erdészeti Egyesület**, alapításának 150. évfordulójára Kovászna megye Tanácsával együtt jubileumi Vándorgyűlést szervezett **június 22–25-én Sepsikőröspatakon és Kálnokon**. A sorban 147. Vándorgyűlés az Erdészeti Egyesület alapító titkára és későbbi elnöke, dr. Bedő Albert emléke előtt kívánt tisztelegni. A rendezvény munkálatain részt vett Áder János, Magyarország köztársasági elnöke, valamint több, mint ezer erdészeti szakember. Egyházunk részéről köszöntőt mondott Bálint Benczédi Ferenc püspök.

• A Magyar Unitárius Egyház, a Reformáció Emlékbizottság, az MTA-ELTE Humanizmus Kelet-Közép-Európában Lendület Kutatócsoportja és az Országos Széchényi Könyvtár szervezésében került sor **Kolozsváron június 24–25. között** a „*Te Deum laudamus...*” **Teológia, liturgia és vallási élet Erdélyben a 18. század végéig** címet viselő konferenciára.

A konferencia célja volt betekintést nyújtani az unitárius egyház és a reformáció különböző irányzatainak teológiai nézeteibe, és e nézeteknek az egyházi szertartásokban megnyilvánuló következményeibe, a mindennapi vallásos életbe, illetve a doktrinális változások és a hagyományok viszonyába.

• **Június 26-án** a **Protestáns Teológiai Intézet évzáró ünnepségén gyémántdiplomák átadására** került sor azon lelkészeknek, akik a teológiai tanulmányaikat

hatvan évvel ezelőtt fejezték be. Az unitárius karon 1956-ban nyolc lelkész végzett, közülük négyen élnek: **Benedek Sándor, Egyed Dániel, Fazakas Endre és Lakatos Gyula**. Az ünnepségen, egészségügyi okok miatt, csak Benedek Sándor és Lakatos Gyula vett részt. Gratulálunk négy lelkésztestvérünknek, és további erőt és egészséget kívánunk!

• **Július 17–22.** közt kerül sor az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) vezetőtanácsi gyűlésére és konferenciájára a hollandiai **Elspeetben**.

• **Július 10-én** került sor Füzesgyarmaton az **Alföldi Unitárius Búcsúra**, amelyen erdélyi zarándokok is részt vettek.

• **Július 26-án Rodger Bertschausen**, az Unitárius-Univerzalista Testvéregyház Tanácsának (UUPCC) elnöke **Kolozsváron** találkozik a Magyar Unitárius Egyház vezetőivel. A megbeszélés célja a meglévő amerikai-erdélyi testvér-egyházközi kapcsolatok ápolása, javítása, új kapcsolatok létrehozása.

• **Július 27-én, Erdő János** néhai püspök halála 20. évfordulóján **emlékkonferenciára** kerül sor **Kolozsváron**, a Magyar Unitárius Egyház Főhatósága szervezésében. Program: 17 órakor a Házsongárdi temetőben koszorúzás, 18 órakor az Unitárius Kollégium dísztermében előadások (Józsa István: *Erdő János életútja*, András György: *Erdő János egyházszolgálat*, Gyerő Dávid: *Erdő János kitekin-tése*, Farkas Dénes: *Erdő János embersége*).

• **Július 29-én Homoródszentmártonban** találkoznak a Kalifornia állambeli berkeley-i Starr King lelkészképző **volt erdélyi ösztöndíjasai** a tanulmányi ösztöndíjat koordináló **Balázs Committee**

tagjaival. A kerekasztal-beszélgetés témája az ösztöndíj-program további alakulása.

Egyházköri hírek

• **Székelykeresztúri Egyházkör**
Június 27–30. között zajlott egyházköri gyermektáborunk Székelykeresztúron a Berde Mózes Unitárius Gimnázium épületében 48 gyermek részvételével egyházkörünk egyházközségeiből. A táborvezetők a kör önkéntesen vállalkozó lelkészei és teológusok voltak.

Július 1-jén újraindult az *egyházköri rádióműsorunk* a székelykeresztúri Vox Fm rádióban.

Július 9–16. között zajlott a csehétfalvi szervezésű, *X. Orbán Balázs Emlék Szekértúra*, amely több egyházközségünket is érinti.

• Marosi Egyházkör

Június 25-én a Marosvásárhely-Kövesdombi Egyházközség Nőszövetségének kezdeményezésére egynapos gyülekezeti kirándulásra került sor a Mezőségeen.

Július 7–15. között a *Marosvásárhely-Kövesdombi Egyházközség* vendégei voltak, az Egyesült Államokbeli *schenelectady-i* testvérgyülekezet 12 tagja New York államból: 4 felnőtt és 8 fiatal. Az egyhetes itt-tartózkodás során ellátogattak Torockóra és Kolozsvárra, valamint Tordára. Július 11–15. között közösen táboroztak a Kövesdombi Egyházközség ifjaival Nyárádszentlászlón, a zárónapon székelyföldi kirándulásra is részt vettek.

• Felső-Fehér-Háromszéki Egyházkör

Június 26-án a Protestáns Teológiai Intézet egyedüli unitárius végzőseként ballagott a kökösi Györgyilyés Izolda.

Július 2-án került sor a hagyományos *találkozóra* a *Vadas tetőn*, idén Bölon szervezésében.

Július 30-án szervezik meg az *Olt menti unitárius találkozót* a Tepe-patak partján.

Orbán János Dénes verséből idézünk (I.)	A	A máj váladéka	Most van a nap ... (nóta)	Jegyzetel	Kérdőhang	(III.)	Becézett Zsófia	Közelre mutató névmás	(IV.)	Tűzet megszűntet	Homokos tengerparti strand	African Telecommunications Union	Magyar színész (Róbert)	Határozott névelő
Dombormű							Hargita megyei falu ... Taylor, filmsztár							
Kafka-regény					Magához hívó Bibliai alak									(II.)
Tagadás				Amerikai folyó Alga közepe!				Kábult Portugál focista (Luis)						
Negyed négy!		Nem vesz észre Bányaváros lakója					Trójai csel Kálium vegyjele					Varróeszköz ... Éva, színésznő		
Repülőgép-garázs						Menekülés bajból Őszi eső jelzője					... Rush, walesi focista Lamartine verse			
A férfi sorsa ...! (Jókai)				Número, röviden Ausztria autójele			Gong széleit! Decliter			AGIE Pusztít				
Lúd					Utálatot keltő Atomtömeg-egység								Málta autójele Kerti építmény	
Francia számár (ANE)				Amely helyen Jó szag				Tollforgató Részekre oszt				Nedv Feltéve		
Oktatás							Területi Képviselők Tanácsa Francia író volt				Attila népe Nyugat			
51 római számmal			Román pénznem Vízlezáró			Keleti uralkodó Középen imád!				Méretes Halasztó				
Dehogyis!		Centiliter Tupac ..., indián lázadó volt		Magyar kajakos lány (Rita)								Pára! Ver		
Zacskó					Női név Az örök város						Nagy főzőedény Kazah folyó			
Műkedvelő						Létrehoz Tesz							Nulla Régi rádiómárka	
Újság				Max ..., fizikus volt Tetejére				... Angeles Vitamin-fajta				Kutya Nemzeti Bajnokság		
Ellenérték			Keret A tárgy ragja				Szeszes-ital Amper							
(V.)	NY								NY					

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, dr. Andorkó Júlia Eszter szerkesztő

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Forrai Tibor (keresztrejtvény), Barothi Brigitta (ifjúsági oldal), Márkó László (médiareferens, honlap), Nagy Henrietta (gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat)

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Idea Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter és Mezei Melinda.** A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Gál György Attila,** tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgy-hó előtti hónap **15-e.** Kéziratokat nem örzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

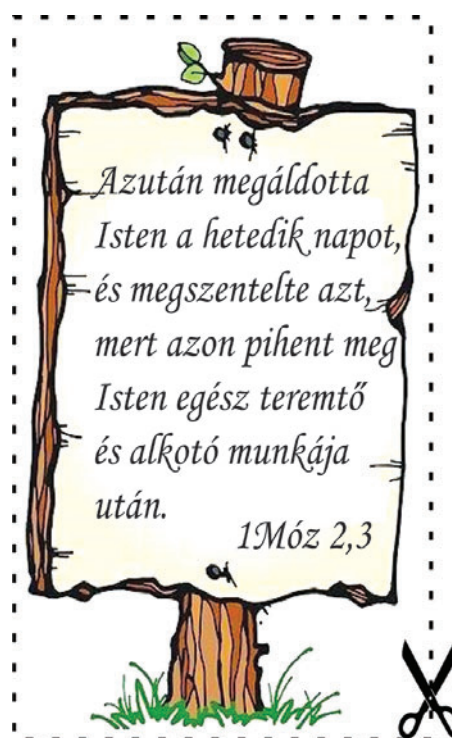
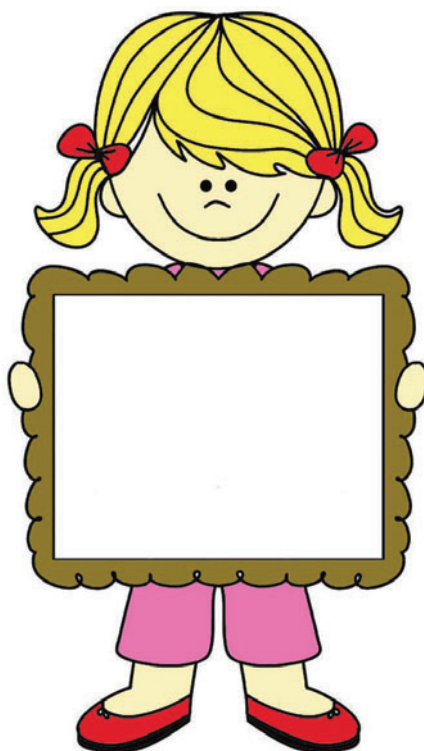
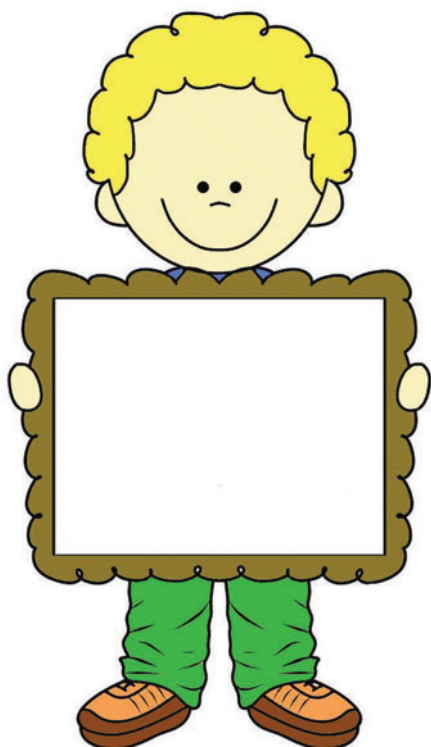
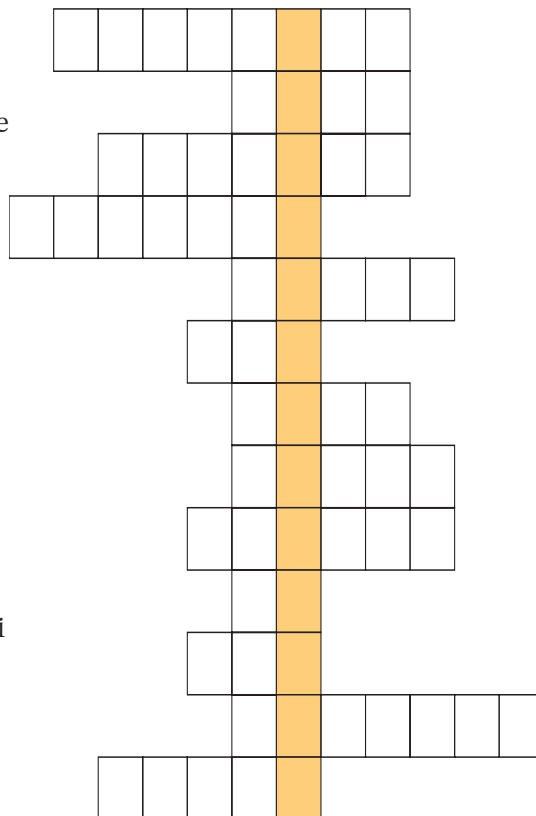

Kedves gyerekek!

A barangolás végtelennek tűnhet ezen a nyáron, hiszen sok lehetőség, tábor, játék vár benneteket. A nyári zúrzavarban talán arra lenne néha szükségünk, hogy megpihenjünk, hiszen igaz, hogy a nap sugarai étellel töltenek fel, mégis jó lenne, ha alkalmanként megnyugodnánk, megpihennénk. (Mert, ugye, azért a sok-sok játékba, mókába, tábori foglalkozásba is bele lehet kicsit fáradni?) Értem ezt úgy, hogy Isten a hetedik nap megpihent. Mi pedig a nagy barangolásunkban egy kicsit letáborozhatnánk, megpihenhetnénk – nézzünk hát szét magunk körül!

Arra kérek benneteket, hogy írjátok a táblácskába, hogy mi a fontos program számotokra a nyáron, és mikor szántok arra időt, hogy megpihenjete, így a sulit után!

1. Lepke más kifejezéssel
2. Házi állat, különösen húsvétkor nagy a jelentősége
3. Főként Ausztráliában honos állat
4. Éjszaka sok ilyen égitestet láthatunk
5. A sas is egy ilyen állat
6. Ötödik nap teremtette az Úr, és pikkelyes
7. Régebbi területmérték, amely egyben égitest is
8. A hatodik nap teremtette Isten
9. Nagy vízi járművek közlekedési helye
10. Tüzelőanyag is, de a természet szépségét is növeli
11. 24 órából áll
12. Az alvás ideje
13. Házórzó

Ízelítő a világ közepéről

• Szinte látom, ahogy ott ül az impozáns paplak dolgozószobájában – melynek ablakaira a késő délutáni órákban besüt a nap, mielőtt eltűnik a Nagymál mögött –, s jegyzetel. S azt is, ahogyan egy meleg kézfogással történő búcsúzkodás után mosolyogva jegyzi le a hallottakat. S azt is, ahogyan a komától, a keresztelőről, a gyűlésből hazatérve még aznap leírja azt, ami korábban nagy kacagást váltott ki azokból, akik hallották. Merthogy nagyjából így állhatott össze annak a kötetnek az anyaga, melyet július 10-én mutatnak be Homoródalmáson Szász Ferenc brassói és Nagy László marosvásárhelyi lelkészek. (Bencző Dénes: *Történetek a Világ közepéből*, 2016.)

Bencző Dénes nyugalmazott unitárius lelkész 44 évig (!) szolgálta szülőfaluja egyházközségét. Ez idő alatt a sok szertartás mellett együtt élt azzal a gyülekezettel, melynek idősei látták őt felnőni és pappá válni, ahol saját nemzedékének tagjai egykor játszótársak, aztán barátok, komák lettek, s amelynek fiataljait, gyermekeit ő tanította a sokáig tiltott vallásórakon. Nem volt hát nehéz az eredeti forrásból merített történeteket, anekdotákat érteni, hiszen születése óta hallhatta már egyiket-másikat.

A leírásuk azonban már egy emelt szintű feladat: nagy felelősség rögzíteni valamit, ami eddig a falu szájhagyományában élt. Jól kell leírni, pontosan, ugyanazokkal a nevekkkel – mert ha nem, jön a kritika és az elégedetlenség az élő emlékezőktől. Nem tudjuk, hogy a könyv megjelenése óta élt-e valaki ezzel, de a könyvben foglaltak alapján megvan az esély rá. Merthogy az abban foglalt számos anekdota, humoros jelenet és beszólás között több olyan is van, mely azóta önálló életre kelt, elhagyta rég a falu határait, új neveket helyezett belé, és máshol, más székelyföldi falvak közkincséből köszön vissza.

S hogy aztán ki tesz igazságot, hogy az adott történet Almáson vagy Domokoson történt-e, az jó kérdés, de elsiklik a lényeg fölött. Mert a lényeg, hogy ezeket valaki leírta, megörökítette, és ezzel sok-sok olvasónak széles mosolyt csalt az arcára.

A történetek egy része rég bejárta Keresztúrt, Udvarhelyt, Szeredát, Szentgyörgyöt, Brassót – azokat a helyeket, ahová az almásiak nagy számban költöztek éppen azokban az években, amelyekben a falu szülőtte és papja helyben igyekezett lelket megtartani és erősíteni. Tőle származik, hogy Almás a világ

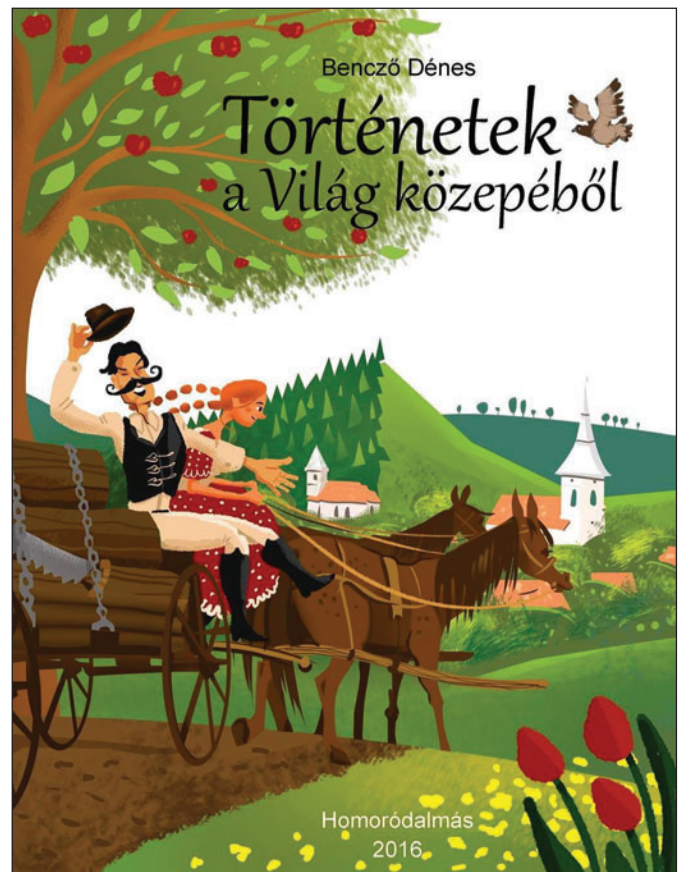
közepé, miként az is, hogy az almási ember egy fejjel magasabb a többinél. Ezek adtak önbizalmat, reményt, hitet az erőszakkal kollektivizált, tömegeket városra kényszerítő, a régi értelmiséget kismizmizó világban, amelyben ennek a falunak is léteznie kellett.

A könyvben a falu hétköznapi életének lenyomata van. A munkásnapok apró jelenetei, a székely észjárás szikrái, a csavaros kérdések és feleletek, a káromkodások, a jókedv és a szomorúság – úgy, ahogy azt a helyzet adja.

A kötet második felében hosszabb írások váltják fel a rövid humoros történeteket. Régi, mások által elmondott történeteket és két almási verses mesét – az egyiket Józsa Dénes, a másikat Szabó Mózes, kurta révén – oszt meg a szerző az olvasóval, kiegészítve saját jegyzeteivel.

Kézbe kell venni – s nemcsak almásiaknak!

SÁNDOR KRISZTINA

Asztalos Klára UNOSZ-titkár (Kolozsvár), **Barothi Brigitta** egyetemi hallgató (Kolozsvár), **Demeter Zoltán** egyházközségi jegyző (Barót), **Ercsey-Ravasz Ferenc** zenetanár (Kolozsvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** ny. agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Győr Rebeka** diák (Kolozsvár), **Kelemen Kincső** diák (Oklánd), **Kisgyörgy Zoltán** újságíró, geológus (Sepsiszentgyörgy), **Nagy Tímea** magánvállalkozó (Csekefalva), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy–Szászrégen), **Sándor Krisztina** újságíró, politológus (Csíkszereda), **Szász Ferenc** lelkész (Brassó–Újváros), **Szilágyi Szilamér** teológiai hallgató (Kolozsvár)